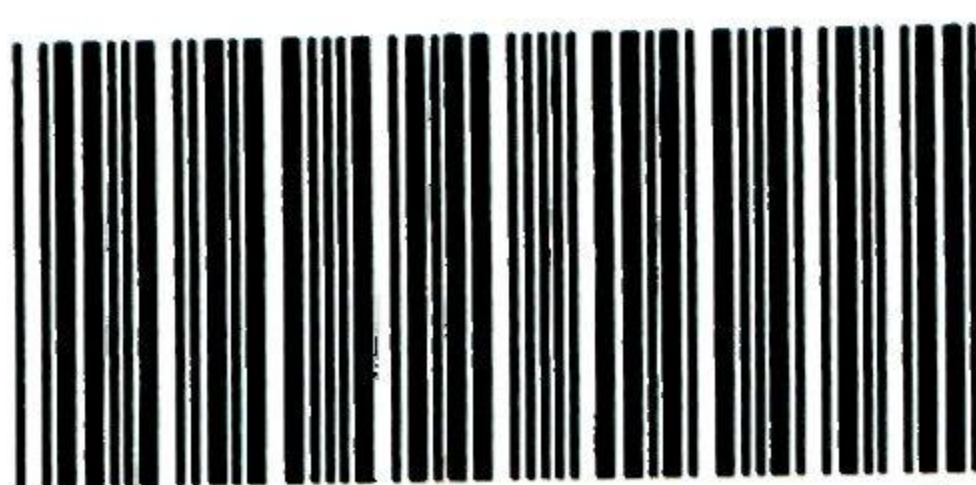

משרד הביטחון

ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת תיק

2693058

מספר משלוח/תיק : 1986 / 157 - 369

תאריך המסמך המוקדם : 01.01.1973

תאריך המסמך המאוחר : 31.12.1974

סימון התיק : 586

אג"מ מה"ד הסטודיה
 ביפוד - צפוד
 25-4912 ת"ק מס.
 פ"ש מס. - דפ"ם

תקנון - מסן אג"מ ע"כ 289

- אני סגן אבי גנוסר ושו"ך להטיבה 679 בגדוד 289, התניסנו בשבת כל הלילה עברנו בוויזורים בהעמסות החמושת בטנקים בקיצור ביום ראשון בסביבות השעה 1100 כבר היינו בדרך לרמת הנולן. עלינו, הגענו לנמח שם נסענו על ציר הנפט לכוון צפון כדי לתת איזח שהוא חימוי לכוחות שלנו שהיו אתם במגע באיזור נמח. לקראת הערב חזרנו חזרה לנמח שם התארנו בתוך המחצבהץ פילוי דלק והחמושת וכלילה הלכנו לאור פנסים, רק המפקדים של הטנקים, ירדנו לחפש בתוך כל הטנקים הפנועים והשרופים אנשים שלנו, או מצ אפשר להציל פצועים, או משחו זז בתוך הטנקים שאפשר יהי להציל אותו, עברנו כשעתים מצאנו פה שמצאנו, חזרנו והתארנו בחניון בצומת ווסט. כלילה היינו ערים כל הלילה וכיון שהומישו טנקים מכל מיני צדדים היה חשש מאוד להתקלות ולפעולה של אויב כלילה. עם שחר עלינו לעמדות כלוון חושנייה ז"א לכוון דרום נמח או יומר דרום-מערב. הופיעו טנקים סורים פמרחק של שני ק"מ. פתחנו עליהם באש, השיטה שלהם הייתה שהם מביאים טנק אחד קדימה מסתובבים אחר, הצוות נוטש ואז בא טנק אחר מאחוריו ומתחיל לירות עלינו. וחבציה הייתה לפגוע בטנק המסתתר מאחורי הטנק המסתיר, והם עשו לנו את זה פעמיים, פגענו בהם מי שהצליח לברוח שם ברה, היתר נפגעו ואנשי הצוות ברחו, זה היה בטוחים הרחוקים. טוחים רחוקים זה 2000-2500, לאחר מכן זיהינו חנועה שלהם לכוון מערב ז"א לכוון נמח, הם התחילו להקיף את סינדיאנה והרכסים כדי להופיע לנו יותר ממערב, אני העברתי את הכוח שלי שנקרא גינוסר וכל הטנקים היו א-ב-ג-ד-ו ואמ"ב ו הצטרף אל- עוד אחר וקראתי לו ה', כל אחד נקרא בשם שלו, כל מ"מ קראו לו בשם, כאשר טפקד הכוח היה סמנ"ד. עלינו לעמדות כאשר היה שקט של איזה רבע שעה או 20 דקות. התקבלה תוראה להתחיל לשפר

[10]

עמדות כלומר להתקדם קדימה פלכוון דרום כאשר רצינו להפחית אותם, אה הסנקים שאוגפים, בינתיים השמיע
אחד המ"מ בקשר קריאה שהוא קלט אותם ושחם אומרים שהם נסוגים לקוניטרה. בכל זאת תפסנו צמדות לכוון
דרום ואז אני קבלתי תוראה לקחת את כל הכוח שלי וגם כן להתקדם דרומה. אני ניסיתי להסביר לסמג"ד כל
הזמן שאני מוזהה עשן, מוזהה עשן, מוזהה עשן, מוזהה מנעים סוריים עובדים מאחורי הרכס, הוא לא התיחס
לזה כל כך. למעשה אף אחד לא התייחס לזה, כל מה שנשאר לי לעשות זה להזהיר את המ"מ שהיה הכי
קרוב לרכס של סינדיאנה, הוא היה גם מתחת למחצבה, שיחור. כי יכולים לעלות עליו בכל רגע, הוא ניסח
לחילות את הסמל שלו למעלה שיסתכל ויבחין אם זה כוחותינו או שזה הם ואז הסמל עלה למעלה ואמר שיש
לו משקפה ושחוא לא רואה שום דבר, ניסו לשכנע אותו שיסתכל טוב, אפשר לראות בעין רגילה, זה לא חלך
אז אני ניסיתי להסביר לו בקשר שיפסק שימרוק את אחת המשקפות בטנג, ירים אותה למעלה ביד ויסתכל דרכה
ויראה אולי אז זה יוכל לעש לעזור לו, תוך המש דקות הופיעו סנקים כמאה מטר מהם ממש מעל לראש, ומיד
פתחו עליהם באש וגם פגעו בהם מקרוב בטווח של מאה מטר, כשאני ראיתי את זה, והייתי קכבר בתוך העמק,
ז"א קרוב מאוד לתפיסת עמדות, עוד לא הייתי בעמדות, מיד פתחתי באש עליהם, על הסנקים שהופיעו מולי
פכוון דרום וצעקתי ברשת את הטווח כדי שכולם יוכלו לפגוע מהם פחר יותר ופגעתי בטנק הראשון והם
פבחינו בי...

- איזה סנקים הם היו?

אלה היו סנקים מסוג טי-62, אפשר היה לראות אותם בברור, כי הם עברו את הרכס לכוון שלנו, נעמדו
בקדימה והיו מאוד מבריקים ויפים, ואפשר היה לראות גם את מפנה הגזים שנמצא באמצע הקנה. פתחו עלינו
באש ואני פגעתי בטנק אחד ונתתי לצוות פקודה התלצות לאחור, תוך כדי ירי התחלנו לנוע אחורה במהירות
בתנועה נתתי שוב פקודת אש והורדנו, פגענו בעוד שני סנקים נוספים שחיו בכוון דרום לי, הטווח שלי
אליהם היה בערך כשבע מאות כי אני הייתי הכי שבאלי בכוח שעלת לכוון סינדיאנה ואז ראיתי את ה-
תוך כדי הקרב, ראיתי סנקים מאחורי נמנעים. בצדדים נמנעים סנקים וראיתי צוותים נוספים, ראיתי טנק
אחד שהצליח לברוח שבאלה ולתפוס עמדות מאחורה רחוק, אני הייתי בהחלצות לאחור ואז רציתי לירות-
לירות על הטנק השלישי - לא היה ירי, כיון שהטנק שיצאתי אחר לא היה כשיר אז לא היה ירי, כל מערכות
החרום לא עברו, מה שנומר לי הוא להסתגר מאחורי טנק שלנו פגעו שהיה כבר בשטח מאחורי. התקרבותי
אליו נעמדתי מאחוריו כאשר אני פס פוטמר ביצעתי מיד החלפת פגז. בקנה ביצעתי בדיקות קטנות בתוך
הצריח, הכנתי את הצוות לירי, ואז נסענו לאחור כשלושה מטר, הפכנו את הקנה לימין, הופיעו שלושה

טנקים מעל נפח, ממש מעל נפח, ז"א ממערב. היה יריתי, פנעתי, באותו רגע אני גם קיבלתי פגיעה בצריח
התחיל לעלות עשן, ומיכף אחריה באו עוד שתי פגיעות בתובה, מיד תוריתי לצוות לנטוש את הסנק, וכאשר
כל הצוות יצא מהתאים, קפצנו אתורה והתחבאנו מאחורי גל אבנים גדול, השעה הצוות היה מאוד מבוהל,
וניסיתי לשבור על קור אף רוח, כיון שזה לא הפעם הראשונה שאני נפגע אז ידעתי איך להתנהג במקרים
האלו וניסיתי לחרגניע אותם, לתת להם קצת בטחון, ולהסביר להם: שם הסורים, שם ישראל, שם הנבוא,
הכביש עובר מאחורינו, מה שנשאר לנו לעשות הוא לחחיל לדלג לעבר הכביש לצאת משטח האש ואז אנחנו
נחתוך לכוון הארץ, ואז אנחנו נוציא את עצמנו שלמים מכל העסק הזה, אף אחד מאתנו לא נפגע באופן מיוחד,
רק פכות וחבלות קשות, אני קיבלתי איזה משהו בנגב, מכה חזקה מאוד אני עוד לא יודע ממה, היותי עם
פעיל אז לא ירד דם ולא היתה פגיעה בעור, והתחלנו לנוע לאחור, הם ראו אותנו הם הכחינו בכובעים של
שלנו היינו עם הכובעי וי. ר. סי. בשום אופן לא הרשיתי להם להוריד את זה מהראש, והתחילו לירות
עלינו פגזים ומקלעים בקצב מהיר. אחרי כל פגז היינו קמים ורצים, מיד אחרי חירי - קמים ורצים, לי
היתה משקפת תלויה על הצוואר כך שיכולתי כל פעם להשקיף ולראות באיפה הם יורים ועל מי הם יורים
ולראות פחות או יותר אם הם מתקרבים אלינו. הסברתי לצוות שאם אנחנו לא נסתלק מהשטח מיד, הם ירדו
עם נשקי הטנקים וישחטו אותנו, כיון שאנחנו כרוגע ללא רכב, וללא חננה. וזה היה המצב. בהתחלה ניסיתי
לזהות פגזים או אנשים שאפשר לעצור להם בשטח, לא ראיתי שום דבר, הסתכלתי במשקפת מסביב, ואז
התחלתי לאט לאט לדלג ולצאת מהשטח לכוון המחצבה. הנענו למחסה על-יד חכביש באיזור המחצבה, ע
עד לפני נפח, שם מצאנו ג' ריקן מים. הכרחתי אותם לשתות, לשתות הרבה, היה הם. זה היה 0900 בבוקר
וכולם שתי. קפנו, והם רצו לחשאר שם במקום במחסה ואז הסברתי להם: "חבר"ה, את השטח אני מכיר
טוב, וכדאי לנו לצאת פה". המשכנו ללכת, עברנו את המחצבה, עברנו את חכביש, הלכנו בתוך כפר נפח
מהצד השני של אנפי חכביש, הסורים עדיין עמדו בעמדה לפעלה, היו עוד שלשה טנקים, עמדו וירו על
הכלים לשלנו ועל מה שנשאר בשטח. בערך אחרי נפח הם עוד ראו אותנו וחפשיכו לירות עלינו פגזים,
גם מאחורי פגז, הרבה מאד רשיטים עמו לי למצב ולנוף, רשיט אחד נכנס לי לצוואר, ואני למעשה עמתי
קצת עם החדף של הפגז הזה, מיד זחלתי מאחורי קיר אבנים, ראיתי שכולם בסדר, אמרתי להם שיוציאו
תחבושת אישית ויקשרו לי את העסק. אני לא רציתי שהם יראו מה יש לי בדיוק, זה היה קצת דם, ראיתי
שזה לא נורא, אני יכול להמשיך. בקשתי שיקשרו לי את זה מיד, הם קשרו, שבתי על זה גם את המשקפי
אבק והמשכנו ללכת. לא נתתי להם אף רגע אחד לעצור כיון שידעתי שיש שם אנחנו נשאר בשטח אז או

שנתיים שבויים או שבפנתגם - הם רוצחים את כולם. זהו. המשכנו כן ללכת, חתכנו בתוך השטח, עברנו על יד עליקה בתוך השטח, ובחליכה מאוד מאוד חזקה הגענו בערך בשעה 0800, יבשים לנפרי לאיזור גדות, עם נכנסתי לפרמאח, קיבלתי טיפול ראשון וחם לקחו אותי עם המכתות שלהם לצפת וזהו.

- תאמר לי זאת לא הפלחמה הראשונה שלך, נכון?

- זה למעשה הפלחמה, זאת ראשונה, אני התגייסתי אחרי ששם היפנים שרפתו בסדיר כל הזמן ברמת הגולן ותוך כדי ההתשה והתקריות שברמת הגולן נמצאתי פעמיים: פעם אחת בתקרית אש יזומה יום כאשר הסנק שלי נפגע ע"י שבעה פגזים ולא נששתי את העמדה, הודעתי למג"ד אני פגוע אבל ממשיך. לא קזבתי את העמדה כיון שזו הציק לי מאוד שחם עדיין ירו עלי, ירו עלי אז שלוש סנקים, בשנים מהם הצלחתי לפגוע ורק אז ירדתי מהעמדה ואז גם הסנק היה מ במצב כזה שהוא לא היה מסוגל להמשיך. אחרי שהורידו לי את הנבט חזרתי למחלקה, עדיין לא הייתי בריא, לא יכולתי להזיז את היד..

- זה היה במקומה מלחמת החתשה?

- זה היה בהתשה, זה היה כשהייתי בסדיר.

אג"מ	מחיר הסטודיה
כ"פ	צפון
25-4911	תיק: 00
פ"ש 00	דפים

חנן אנדרסון מה קבלתו 289

- שמי חנן אנדרסון, אני מ"מ, הייתי מ"מ בפלוגה כ' בגרוד 209, חטיבה 979, את המלחמה החלתי בתור מ"מ. אפשר להגיד שלמעשה ניהלתי מלחמה של טנק בודד, בלוי קשר למחלקה, גם יצאתי בתור טנק בודד. עכשיו אני רוצה לספר על הקרב בנפח. זה היה הקרב הראשון, בזה התחלנו למעשה את המלחמה. עלינו...

- שליחת, באיזה יום זה היה?

- זה היה ביום ראשון, התחיל בשעות הצהריים, בסביבות 1200-1230, כשאז עלינו ממחנה יפחח. אני לעליתי ביחד עם הסמ"ס שני טנקים ביחד והגענו לנפח, שם לא ידענו בדיוק מה קורה, מה הולך ונאמר לנו שחסורים מחקרבים למקום. הגענו לאזור הסדנה יש שם עיקול של חכביש, ירד איזה נגמ"ש מכוון הסדנה ואמר לנו שמולנו בטווח כ-500-600 מ' יש טנקים סורים.

- הוא ציין מספר?

- הוא לא צייר מספר, אבל אמר לנו שיש שם טנקים. אנחנו עלינו לכונן ממש ליד שער הסדנה וזיחינו מולנו באמה, זה בכונן מזרח, יוצא זימינו 5-6 טנקים סורים, התחלנו לנהל אהם אז, די מחר למעשה הש השמדנו שם שני טנקים. אני אישית שם השמדתי שני טנקים וראיתי גם את החיילים קומצים ובורחים. יריתי גם ממקלע המפקד, ופגענו גם החיילים בורחים. כעבור כמה זמן קיב

כעבור כמה זמן קיבלנו פקודה בקשר להכנס לחוף המחנה. לא ידענו בדיוק מי נמצא במחנה, אם זה חבר^ה שלנו או שלהם, מה שכן ראינו כל הזמן חיילים נסוגים, חיילים מצועים, לא מצועים, רובם נסוגו לכוון עליקה. ראינו בשטח גם סנק נטוש, והיה שם איזה אמבולנס או משהו, גם כן נטוש, וחל"ם בוער. למעשה זה היה הפעם הראשונה שראינו מלחמה בצורה כזו. אפשר להגיד שזה היה גם די משבר לכל הצוות, כיון שאנחנו חפיד שמענו על צה"ל שתוקף. זה היה הפעם הראשונה שראינו את הצה"ל במצב כזה, זה היה משבר די גדול, להתרנל בכלל לרעיון הזה. טוב, הזכרתי את זה שקבלנו פקודה להכנס לתוך המחנה נפח. נכנסנו למחנה, ליש לטדנה, אני ועוד סנק אחד, מט"ק, קראו לו נטמן אברהם, זיהיננו מולנו על ציר הנפט שבעה סנקים טורים. עמדו ממש אחד ליד השני, במרחקים מאד קרובים. במדרון קדמי, התחלנו לנתל אתם אש, אני נשם השמדתי סנק אחד, ונטמן שעמד לידי גם כן ירה, מתאומ במקרה הסתכלתי אליו, קיבל פגיעה, קיבל פגיעה ממש בגוף, ראיתי או צונח לתוך הטנק, ראיתי שהוא נפגע, ומאיתי לעצמי שהטנק הבא יהיה מכונן אליו. לכן ירדתי מיד אחורה, כי עמדנו גם בעמדה די גבוהה, ירדתי אחורה לכביש לכוון היציאה מהמחנה ובאמת שמה במקום שעמדתי, כעבור כמה שניות נחת מנו, הימח פגיעה שמה. דווחתי בקשר שהטנק שלידי נפגע ובאותו זמן גם ראיתי שיצאו משה שני אנשי צוות, התוחחן שהיה מצוע ותנהג שהיה שלם, הם אמרו שהשניים האחרים נהרגו. אני לא רציתי לטפוך על זה, רציתי לוודא את זה אישית כי גם זה היה חבר טוב שלי המט"ק שם ולאחר שהעסק קצת נרגע, בינתיים עלינו לשם שוב וירינו, אבל אחרי שקצת נרגע העסק עליתי וברקתי, באמת מצאתי את שניהם הרוגים. פה היה דבר נוסף: המט"ק שאתו עליתי במחנה יפתח, הטנק שלו לא היה תקין, עד אז הוא לא ירה בכלל היה לו בעיה אם התומח והוא רצה לעבור לטנק שלי, זה היה בערך באותו זמן שהטנק שלידי נפגע. ירדתי חזרה אחורה והמט"ק עבר לטנק שלי שהוא אז תפס את הפיקוד על הטנק, הטנק-קשר ירד ולפי הפקודה של המט"ק ניגש לטנק שלו של המט"ק. טוב על זה אני גם יכול לספר לך סיפור על זה, שמה סיפור שבמספר שבזמן שהוא ניגש לשם לטנק הגיע לשם איזה סנק סנק טי-62 וממש רדף אחריו אישית אני למעשה באופן אישי לא ראיתי שום סנק טורי בתוך מחנה נפח, גם לא ראיתי שום חיל טורי בתוך מחנה נפח, מה שכן, כל הזמן היה מצב לא ברור כי אף פעם לא ידענו אם החיילים שמסתובבים שם הם שלנו או לא שלנו. ז"א חיילים שהיו בטווח קצת יותר רחוק, כי הם חפיד תפסו מחסה בגלל כל האש והתכופפו ובטוחים רחוקים ממש היה קשה להבחין אם זה חיילים שלנו או לא, אבל לפי מה שאני שמעתי אז חיילים טורים בתוך המחנה ממש לא היו. טוב, אז אחרי שהמט"ק נכנס לטנק שלי, עלינו שוב שם לתוך הסדנה כשאטנקים שהיו באזור ציר הנפט, שפגם אני השמדתי אחד, והם גם

נענו בסנק שלידי, רוכב היו כבר מושמדים, חלק ע"י כוחות שלנו וחלק ע"י כוחות אחרים שהיו בצד השני של ציר הנפט. אני חושב שזה היה חבר"ת של 100, מי שעוד נשאר, מאותו זמן באו איזה סנקים שעשו איזה אינוף, עקמו את המחנה נמח מכונן מזרח וחגיעו למקום בערך לאותו איזור שבו היו הסנקים הראשונים, שעליהם ירינו ראשונים. הגיעו לשם די הרבה סנקים, בסביבות עשרה אני חושב, ואנחנו ירדנו לעמדות הראשונות שלנו, ז"א באיזור הכביש, ונחלנו אתם אש. שמה גם כן נמנעו להם הסנקים וחלק ברחו לפני שנמנעו, ומי מנע סם בדיוק אני לא יודע, אנחנו ירינו, ולא יודע...

צד 14: חגן - המשך; מג"ד 87, חטיבת 679

ג-5000 אח"צ ז"א משהו בזה, ז"א 4.5 שעת בערך אחרי החחלת הלחימה שם, הרבה סנקים באו שמה. סנקים שלא באו שלהם הרבה ננטשו גם כן ראינו ממש חיילים בורחים, ירינו על החיילים שברחו, וחיו גם, אני חושב, שהיו גם מעט סנקים שתצליחו לברוח משם. למעשה זה היה מבחינת קרבות הסנקים שם זה היה הטוף. עלינו עוד מעט לתוך המחנה וחשבנו שיבואו סנקים מכונן ציר הנפט אבל למעשה ראינו כל הזמן א את אותם סנקים שהיו, כלומר או נסוגים או מושמדים, סנקים חדשים כבר לא הופיעו שם. נשארנו שם עד שם ש זמן מה ואחרי בן קיבלנו הוראה בקשר לחצות את המחנה של הסדנה של נמח. נענו לכוון, על ציר הנפט, לכוון דרום-מזרח, התחלנו לנוע וראינו שתרבה סנקים שלנו חוזרים שם, לא היה לנו קשר אתם, אבל הבנו שהכר"ח שלנו שחוזרים למעשה ראינו שאף סנק לא נע לכוון שאנחנו נענו. נצטרפו אל הסנקים האלה והם חזרו טוב לתוך המחנה, לתוך הסדנה של נמח, רובם. חלק המשיכו על ציר הנפט. נשארנו בתוך המחנה של הסדנה עד רדת החשיכה שאז כבר קרבות לא היו. רק אבק הפגזות ארטיילריה אבל פגיעות על ידנו לא היו. זה היה באיזור, אני חושב, קצת יותר רחוק בזה למעשה נגמרו הקרבות שם וחיום נגמר בזה שירדנו למחנה עליקה להתארגן. א ראינו סנקים שלנו, מבנו מי נמנע ומי לא נמנע. צריך לציין שראינו בשטח הרבה, גם די הרבה סנקים שלנו פגועים, גם באיזור הכביש גם באיזור ציר הנפט, די הרבה סנקים שלנו פגועים ושם ראינו במחנה עליקה מי נמנע ומי לא ושם אירגנו כוח חדש במיקורו של דגון שהוא חם הכוח הזה למעשה אתו נלחמתי את כל המלחמה וזהו בזה נגמר חיום הראשון בקרב על נמח.

- הגיד, מתי בפעם הראשונה בעצם הבנת שזו מלחמה שונה ממה שציפו לה?

- ככה, למעשה כשהתחלתי את המלחמה בהתארגנות במחנה יפתח לא ידענו בדיוק מה קורה, ז"א שמענו את החדשות, ידענו שיש מלחמה אבל סח"כ לפי החדשות אחת לא יכול לדעת בדיוק מה קורה, אמרו שיש המקפה סורית, אבל לפי כל הדברים ששמענו תארנו לעצמנו שזה במהירות די גדולה היוצאה מעבור לידינו

ותחיה החקפת נגד למעשה כשהנבנו לנפח, קודם כל עצם העבודה שהסנקים שלהם היו בנפח, זה כבר מרחק של יותר מעטרה ק"מ בתוך השטח שלנו, וזה אחרי יום לחימה, אז הבנו שזה כבר לא מלחמה רגילה. גם חכמות העצומה שלהם שראינו באיזור, והרבה סנקים שלנו מנועים נסוגים, חוזרים. הרבה מצדדים, הרבה חרונים כל זה חבטיר לנו שזה לא מלחמה רגילה לא מלחמת ששה הימים לא מלחמה עם תנופה שלנו אלא מלחמה שבה אנחנו בולמים וזה מה שהיה באמת ונס אחרי זה בימים האחרים, חשבנו שהם ישנו הרבה יותר מהר בתום החקפה שלנו, אבל למעשה לקח שלושה ימים עד שהם חזרו לצד השני של חקו הסגול.

- תאמר לי, סיוע אוירי קבלתם באותו קרב.

- ככה, ביום הראשון, סיוע אוירי במקום שאנחנו נמצאו, לא קבלנו בכלל. בכלל ביום הראשון ראיתי

מעט מאד מטוסים. ראיתי כמה מטוסים שלנו באיזור אבל אף מטוס לא סיוע לנו באופן ישיר.

- ואח"כ?

- בימים אחרים קיבלנו, באותו יום של הקרב בנפח, סיוע ישיר של מטוסים לא קבלנו בכלל.

- מה דעתך על הסורים כטנקיסטים?

- הסורים כטנקיסטים? ככה, ביום הראשון חשבתי שהם טנקיסטים טובים מכיון שראיתי הרבה סנקים נמנעים

מצדנו אבל ביחד לכמות העצומה שהם היו, ביחס לטווחים הקרובים שהם היו, ביחס לעדיפות שהיתה להם

מבחינת גורם הא התפתעה שלהם והכמות העצומה שלהם זה עם תותחנים ברמה שלנו היו פשיגים תוצאות

הרבה יותר טובות. בכלל צורת הלחימה שלהם לא צורה כמו שאנחנו רגילים, קודם כל הצורה שהם יורדים

הרבה פעמים למדרון קדמי וזה הבעיה של הסנקים שלהם, אין להם הנמכה, והצורה שהם באים בצורה צופה

מאוד. באים לך כמה סנקים יחד כמו שציינתי שראינו בציר הנפח, באים לך שכמה סנקים אחד ליד השני,

דבוקים ממש אחד לשני זה צורה שאצלנו לא נקוט, אצלנו באים כפרישה הרבה יותר גדולה, בכל מקרה.

אף פעם לא באים סנקים בצורה צופה, ובכלל, זה שראינו שהם בורחים מחטנקים הרבה פעמים לפני שהסנק

נפגע, בספיק שפוגע פגז ליד הסנק, גם זה כוביה שהרמה שלהם למעשה לא כל כך גבוהת וזה ראינו גם

בימים האחרים כשראינו הרבה סנקים שלהם נטושים, שלמים לגמרי לא סנקים מנועים, בניגוד לסנקים

שלנו, לא תמצא אף פעם סנק שלם, בלי בעיות, שנטוש.

- תגיד לי, אתה חברתה את ממש איזור הלחימה קודם?

- אני חברתי, כן, שרתתי ברמה די הרבה.

- זה עזר לך?

- במקרה בקרב של נמח עצמו, לא הייתי זקוק כל כך לחברת האיזור כי הייתי כל הזמן, כל אותו היום, מנועם רבות לא היו. אבל בימים אחרים זה בהחלט עזר לי, במקרה, דוקא היום, דיברתי עם איזה קצין שלא חכיר את האיזור, ובאמת, הסנק שלו נמנע והוא היה צריך לסגת רגלי, והוא באמת לא ידע בדיוק לאן לסגת. ככה שברור שזה עזר למי שהכיר את האיזור.

אג"מ
 ביטור
 25-4840
 תיק מס' -
 ת"ק מס' -
 ת"ק מס' -

דו"ח מס"ד 289 6-8.10.73

- בערך ג- 061600 בשלחתי ע"י מעקד אוג' 36 לקבל פיקוד על גדוד בחס' 679.
- 061615 - התיצבות אצל מח"ט 679. מוצא שם את מכריז רס"ן רן גוטפריד ורס"ן משה הראל. המח"ט מכיר לי את הסמג"ד אמנון רמון ז"ל.
- 1630 - סיור במחסנים. חלק מהטנקים מזוודים. בחלקם מזוודים ע"י הכוח הסדיר + טירונים מגולבי.
- 1730 - קבלת הוראות כלליות אצל המח"ט לצוות מכסיסום טנקים, בהקדם אחרי קבלת תחמושת "הכוון לתנועה" דרך "גשר אריק" לרמה. המפקדים עולים ראשונים, הסגנים בשאריתם להצטיידות.
- 1800 - 2400 - קליטת חיילים מתיצנים. פעמים אנשי צוות.
- 2400 - הגעת תחמושת.
- 070300 - כנוס 40 אנשי צוות לתדרוך. מצליחים לאייש 10 טנקים - 3 בכל פלוגה + טנק מג"ד.
- 0530 - יציאה ממחנה יפתח לרמה דרך גשר "נבות יעקב".
- 0600 - פקודה לתאום כוונות ליד מחניים וגדות.
- 0700 - הציסת הירדן.
- 0800 - ליד גפה קבלת הוראה לתנועה על כביש גפה - ווסט ומיד שנוי ההוראה להמשיך על כביש גפה - קובטרה.
- 0830 - הראש בעין-זיוון, מעבר ליד חפ"ק מח"ט. חסרה לי פלוגתו של חגי (3 טנקים). קצין גבוה הפנה אותם לציר "פלאי".
- 0840 - התקלות בשריון סורי שרוף ליד צומת "צורמן". מקבל הוראה לתפיסת "תל מחפסי-בוטטר" כעזרה לבלימה.
- 0930 - על "תל מחפסי" במגע עם שריון סורי המסתער על "תל שיחה". תוך ארטילריה משנים עמדות ופוגעים בשריון הסורי.
- 1000 - דווח אחורה כי הסורים אינם מתקדמים. תוך גסיון לשנוי מקום שני טנקים מאבדים מצמדים. בשאריו לי 4 טנקים כשירים.
- 1200 - הוראה ממח"ט "הכוון לרדיפת". רואים את האויב בסוג פכיון האן-ארנבה.
- 1330 - פקודה לצוע לעבר גפה לתקוף פליצת שריון סורי. אני בע עם עוד 2 טנקים, היתר בשאריו תקועים עם ברוידא. המשימה דרך עין-זיוון על הציר לגפה.
- 1400 - מחדש הקשר עם חגי. מתאם מפגש ליד גפה.
- 1430 - התקלות עם כוח הסיפה סורי על הציר ליד הר שיפון. אנו פוגעים ב-2 טנקים ושרופים שלישי.
- 1500 - פקודת המח"ט "לנתק מגע ולהתחבר עם גפה". הם"פ ישראל ואני עולים על הציר, שיפון מחפה, ישראל נפצע ובחלץ. אני נפצע ומפונה ע"י הצוות לצד הכביש. הסורים שולחים בגמ"ש כדי לחסל אותנו, הם פוצעים את סגן עופר דגן.
- 2200 - מחלקת גולבי מחלצת אותנו.
- 2230 - מפגש עם המח"ט במקום ההתארגנות.
- 2400 - נבית החולים שבצפת.
- 080400 - נבית החולים רמב"ם שבחיפה.

הערה: לוח הזמנים הוא "בערך", לא בערך יומן.
 הדו"ח בערך ביום 6.12.73 לאור בקשת המח"ט מיום 3.12.73.

(7)

אג"מ - מה"ד הסטוריה
 כיפור - צפון
 25-4910 - תיק מס.
 פ"ש מס. - ופ"מ

דו"ח נג"ד 289 6-8.10.73

- בערך ג- 061600 בשלחתי ע"י מפקד אוג' 36 לקבל פיקוד על גדוד בחט' 679.
- 061615 - התיצבות אצל מח"ט 679. מוצא שם את מכרי: רס"ן רן גוטפריד ורס"ן משה הראל. המח"ט מכיר לי את הסמג"ד אמנון רמון ז"ל.
- 1630 - סיור במחסנים. חלק מהטנקים מזוודים. בחלקם מזוודים ע"י הכוח הסדיר + סירונים מגולני.
- 1730 - קבלת הוראות כלליות אצל המח"ט: לצוות מכסימום טנקים, בהקדם אחרי קבלת תחמושת "הכון לתנועה" דרך "גשר אריק" לרמה. המפקדים עולים ראשונים, הסגנים נשארים להצטידות.
- 1800 - 2400 - קליטת חיילים מחיבנים. מעטים אנשי צוות.
- 2400 - הגעת תחמושת.
- 070300 - כנוס 40 אנשי צוות לתדרוך. מצליחים לאיים 10 טנקים - 3 בכל פלוגה + טנק מג"ד.
- 0530 - יציאה ממחנה יפתח לרמה דרך גשר "נצות יעקב".
- 0600 - פקודה לתאום כוונות ליד מחניים וגדות.
- 0700 - חציית הירדן.
- 0800 - ליד גפח קבלת הוראה לתנועה על כניש גפח - ווסט ומיד שנוי ההוראה להמשיך על כניש גפח - קובטרה.
- 0830 - הראש בעין-זיוון, מעבר ליד חפ"ק מח"ט. חסרה לי פלוגתו של חגי (3 טנקים). קצין גבוה הפנה אותם לציר "פלאי".
- 0840 - החקלות בשריון סורי שרוף ליד צומת "צורמן". מקבל הוראה לתפיסת "תל מחפי-נוסטר" כעזרה לנלימה.
- 0930 - על "תל מחפי" במגע עם שריון סורי המסתער על "תל שיחה". תוך ארטילריה משנים עמדות ופוגעים בשריון הסורי.
- 1000 - דווח אחורה כי הסורים אינם מתקדמים. תוך גסיון לשנוי מקום שני טנקים מאנדים מצמדים. נשארו לי 4 טנקים כשירים.
- 1200 - הוראה מחמ"ט "הכון לרדיפה". רואים את האויב גסוג מכיוון חאן-ארנבה.
- 1330 - פקודה לבצע לעבר גפח לתקוף פליצת שריון סורי. אני נע עם עוד 2 טנקים, היתר נשארו תקועים עם ברוידא. המשימה: דרך עין-זיוון על הציר לגפח.
- 1400 - מחדש הקשר עם חגי. מתאם מפגש ליד גפח.
- 1430 - החקלות עם כוח חסימה סורי על הציר ליד הר שיפון. אנו פוגעים ב-2 טנקים ושרופים שלישי.
- 1500 - פקודת המח"ט: "לנתק מגע ולהתחבר עם גפח". הם"פ ישראל ואני עולים על הציר, שיטון מחפה, ישראל בפצע ובחלץ. אני בפצע ומפונה ע"י הצוות לצד הכביש. הסורים שולחים בגמ"ש כדי לחסל אותנו, הם פוצעים את סגן עופר דגן.
- 2200 - מחלקת גולני מחלצת אותנו.
- 2230 - מפגש עם המח"ט במקום ההתארגנות.
- 2400 - בניית החולים שבצפת.
- 080400 - בניית החולים רמב"ם שבחיפה.

הערה: לוח הזמנים הוא "בערך", לא בערך יומן.
 הדו"ח נערך ביום 6.12.73 לאור בקשת המח"ט מיום 3.12.73.

סא"ל רפאל שפר
 מג"ד 289

(8)

742/7/1

ש מ ר
(לאחר מילוי חודי)

מפג"ש - תח"ש
ענף היסטוריה ובט"ש

אג"מ מ.ה.ד.ה.ס.ט.ו.ר.י.ה.
 כ"פ.ו.ד. - צ.פ.ו.ד.
 25-4909 ת.י.ה.מ.ס.
 פ"ש.מ.ס. - ד.פ"מ.

גליון סגל פיקוד בגדודי ח"ל"ן במלחמת יום הכיפורים

ש"ר יצחק יעקובי
 קצ"ר רס"ר ששון קדן (מ"פ טור אזור החזק) (הט' 179)
 קצ"ר אב"ד נצ"צ ששון יעקובי
 קצ"ר יצחק יעקובי (מ"פ טור אזור החזק) (הט' 179)

079
 289
 חטיבה מס'
 גדוד מס'
 מספר הגדוד ברשת הוסיבתי...
 טנקים סוג... (בפירוט)
 חרמ"ש-לציין: נגמ"שים או זתל"מים

ציון הדרגות בדף זה - לפי הדרגה בזמן המלחמה
 סיבת חילופי המפקדים בדף זה - חזויין: פציעה/מוות/שבוי/היעדרות/העברה לחפקיד אחר (לציין איזה)

מג"ד דרגה	א. יקונו	החולף בגלל	מספחה	פרטי	מספחה
סמג"ד דרגה	א. יקונו	החולף בגלל	מספחה	פרטי	מספחה
קמב"ץ דרגה	א. יקונו	החולף בגלל	מספחה	פרטי	מספחה
קמ"ג דרגה	א. יקונו	החולף בגלל	מספחה	פרטי	מספחה
ק.ק.ד דרגה	א. יקונו	החולף בגלל	מספחה	פרטי	מספחה
קצ"א דרגה	א. יקונו	החולף בגלל	מספחה	פרטי	מספחה
קצ"פ דרגה	א. יקונו	החולף בגלל	מספחה	פרטי	מספחה
קצ"ס דרגה	א. יקונו	החולף בגלל	מספחה	פרטי	מספחה
רוסא דרגה	א. יקונו	החולף בגלל	מספחה	פרטי	מספחה
קצ"ל דרגה	א. יקונו	החולף בגלל	מספחה	פרטי	מספחה

מ-27727 אלקי האללה זינג טינג אטיבינג
במסגרת אבאדי - אטיבינג
כחלק

13
19-2-74
קטאוינג

מ"פ... טנקים... דרגה... פרטי... אלקי... הוחלף בגלל... מספחה

מ"פ... טנקים... דרגה... פרטי... אלקי... הוחלף בגלל... מספחה

מ"פ... טנקים... דרגה... פרטי... אלקי... הוחלף בגלל... מספחה

מ"פ... טנקים... דרגה... פרטי... אלקי... הוחלף בגלל... מספחה

מ"פ... טנקים... דרגה... פרטי... אלקי... הוחלף בגלל... מספחה

מ"פ... טנקים... דרגה... פרטי... אלקי... הוחלף בגלל... מספחה

מ"פ... טנקים... דרגה... פרטי... אלקי... הוחלף בגלל... מספחה

מ"פ... טנקים... דרגה... פרטי... אלקי... הוחלף בגלל... מספחה

6

סודי

- 1 -

אג"מ
כ"פ
25-4908
פ"ש
מ"ה"ד הסטודיה
צפון
ת"ק מס.
דפ"ם

עדות מפי רפאל שפר - מג"ד 679/289

נערך בעין זיוון, ב-9 במאי '74

ע"מ הסג"מ

רפאל שפר:

אני טיפלתי בישובים ברמת - הגולן, וביום שבת   קבלתי הודעה דחופה לפנות פה את האנשים והילדים, עליתי למעלה ובדרך נכנסתי לאוגדה (בערך בשעה 1100), פגשתי את מפקד האוגדה רפול ואז הוא סיפר לי שהולכת להיות מלחמה בין 1700 - 1400. שיצאו   צווי גיוס. בקשתי ממנו רשות לעלות למעלה ואח"כ לחזור.

המינוי הרשמי שלי באוגדה הוא קצין קישור, קודם עסקתי בגדוד הסיור שהיה בלי מג"ד תקופת מה, הייתי ממלא מקום מג"ד, או מג"ד זמני, השתתפתי בתכנונים ובכל הדברים האלה, וממש ביום פרוץ המלחמה לא היה לי שום תפקיד מוגדר. עליתי למעלה, ופה תפסה אותי תחילת המלחמה, ירדתי למטה והגעתי לאוגדה בערך בשעה 1600. (בפילון). בפילון עמד מפקד האוגדה יחד עם אלוף הפיקוד ואמר לי: אל תרד, אל תתמהמה, רוץ ל-679 ותיקח פיקוד על גדוד. רצתי ל-679, במחנה יפתח, פגשתי שם את אורי, אותו אני מכיר ואת מוישל'ה, מג"ד שגם אותו אני מכיר, הוא היה אצלי פעם מ"מ, ואת רן גוטפריד שהיה אצלי פעם כ-מ"פ, הפעם הוא היה כמג"ד, ולוי מן שאני מכיר אותו קודם, אמרו לי: אתה מקבל את 289, עשו לי הכרה עם הסמג"ד, הוא כבר היה שם, וגם המ"פים היו, עשיתי סיור במחסנים. במחסנים לא היה חשמל, לצורך זה הסדירים מיתקנו פרוזקטורים על הטנקים כדי שבלילה יוכלו לתת תאורה לתוך המחסן, רוב הזיוודים או אחרי הצהרים, חלק מהזיוודים היו כבר ליד הטנקים, בוצעו ע"י טירונים וסדירים. מצבת הטנקים היתה כמעט מלאה, מה שהיה חסר   מאז, זה כל אנשי האפסנאות של הגדוד. הם לא היו מכיוון   שמפקדת הגדוד היתה מיועדת לרדת ביום ראשון, ה-7 לחודש, לקבל לקבל את האחריות על איזושהי גזרה בבקעה. חלק מאנשי האפסנאות פלוס חלק מהאפסנאות עצמה ירדה כבר ביום   שישי למטה, אבל זה פגע והיה ברור שנצטרך לקחת את האפסניה בלי לדעת מי ומה ואיך. עשיתי סיור וראיתי שהרבה אני לא יכול לתרום, היו אנשי צוות בודדים וחכינו. בערך בשעה 0800 עשיתי עוד פעם סיבוב ואז כל הזיווד היה בחוץ, היו כבר כמה אנשי צוות שהתחילו להכניס   ויזוד פנימה לתוך הטנקים. המח"ט קרא לנו הורה לנו שהשיטה תהיה שבשעה מסויימת נצא בכל מספר טנקים שיש לנו, קצת אחרי חצות. התאספנו שם מג"דים ואלה ההוראות שהוא חילק. היעד שלנו היה לצאת לכיוון גשר אריק, למחנה פילון, לצורך זה סיירים של החטיבה סיירו את הדרך ולמעשה הוצמד לי משעות הארב ג'יפ שהיה צריך להוביל אותנו עד לגשר אריק. כל הרישום וקבלת האנשים, היה מסודר.

הוראות - המח"ט החליט שהתחמושת תלך לפי הסדר שהגדוד שלנו

היה צריך לקבל את התחמושת בסוף, נרמה לי שפחות או יותר באותה שעה התחילה להגיע תחמושת, אבל לא אלינו, הוא אמר שיוצאים המפקדים והסגנים נשארים מאחור, מארגנים את הכוח, ודוחפים. בינתיים שמרנו על מסגרות. ההתיצבות, הרישום, היה בדיוק לפי היחידות, לפי השיבוץ הקרבי, ההצטידות היתה לפי השיבוץ הקרבי, גם ההצטידות לגבי זיווד וציווד הטנקים היה לפי השיבוץ הקרבי, כלומר, נשארו מסגרות, ודי במזל ההתיצבות היתה פחות או יותר שווה, בכל היחידות. המ"פים עצמם בשעות אחרי   הצהרים לקחו כל מתייצב, כל איש צוות. פה קרה דבר מאד אופייני, שבאו מעט מאד אנשים עם צוותים   מאד אנשי חרמ"ש ושירותים. יחד עם זה, זיוודנו את הטנקים בהתאם למה שהגיע, והיו גם צוותים שזיוודו יותר מטנק אחד. ב-1200 בלילה התחלנו

[5]

רפאל שפר:

לקבל תחמושת, תחמושת כבדה, ואז גייסנו כל מי שהיה בשטח, צריך

לזכור שהיה חושך, לא היה אור במחנה, איכשהו גייסנו ומהר מאד

חימשו את הטנקים, לא זו היתה הבעיה, הבעיה שלנו היתה - אנשי צוות.

משעה 1200 לערך, התחיל לחץ חזק מאד עלינו שנצא, אבל לא היה

עם מי לצאת. לא ידענו מאומה ממה שנעשה למעלה. המח"ט כמעט שלא ידע ב-0800. הוא אמר

שנלחמים אבל הוא לא ידע מה המצב למעלה ולמטה. כל הלילה כמעט, היו נפילות לא רחוק

מהמחנה שלנו, באותו מקום מדי פעם היה טפטוף כזה, עוד פגז ועוד פגז, והתרשמנו שאותו

דבר במחנה של פילון - אבל זה לא היה משהו שהטריד מישהו. מ-1200 בלילה התחיל עלינו,

למעשה, לחץ לצאת, לא היה עם מי לצאת. הטנקים היו פחות או יותר מוכנים.

מה לא היה? לא היתה תחמושת קלה, לא היו מקלעים, אני מדבר

על 1200 בלילה, לא היה נשק אישי, לא היו משקפות. דוקא כל הציוד האופטי של הטנק היה.

הנסיון האישי שלי לבדוק איפה זה, נאמר לי (למעשה מ-1200 בלילה התחלתי להיות פעיל

בשטח כי ראיתי שלא מסתדר הכל לבד) התברר שתחמושת קלה לא הגיעה, במארזים, שהגיעו

משום מה לא היתה תחמושת קלה. אנב, זה הגיע יותר מאוחר, אבל לקחנו תחמושת קלה אצרו

לנו שהמקלעים והנשק האישי נמצא במחסן הנשק, אין מחסנאי וזה סגור. על הטענה שלי שצריך

ללכת ולפרוץ את זה ולהוציא, אמרו: עוד מעט זה מגיע.

בשעה 0300 כינסתי את כל אנשי הצוות שהיו, ואז הצלחנו לבנות

10 צוותים בדיוק. כאשר זה כולל את המח"ט פים ואותי. הצלחנו לבנות 10 צוותים ואז ארגנתי

שיהיה טנק מג"ד 3 טנקים של מ"מ פים, וכל מ"מ פ עם עוד 2 טנקים. בחלק מהפלוגות

יתר 2 הטנקים היו בפיקוד מ"מ, אבל זה לא היה בכולם, בכל פלוגה לפחות מ"מ אחד.

משעה 0300 למעשה עבדנו על יציאה, כאשר חיכנו לתחמושת קלה, למקלעים, נשק אישי

וכד', כל הזמן היה לחץ רצוף, לפי הלחץ הבנתי שהמצב הוא לא טוב, ואז בין 0300 ל-0500

קרא לי המח"ט והוא אמר לי: לא עולים דרך גשר אריק אלא דרך גשר בנות יעקב. אמרתי לו:

בסדר. אני יודע את הדרך, ואז הוא קבע סדר יציאה, שאני לא ידעתי אותו בדיוק, רק אחר-כך

הבנתי שגדוד אחד של משה הרצל יצא לפני, והגדוד של רם יצא הרבה אחרי. על כל פנים,

ב-0500 הייתי כבר בתוך הטנק, כאשר אורי דופק בי חזק מאד, הוא אומר לי: תנוע, תנוע,

וכשראה שאני מתעכב בגלל שעוד אחד מתעכב ועוד אחד, הוא למעשה יצא עם הזחל"מ,

האני התחלתי לצאת עם הטנק ולמשוך את הטנקים, ואז ראיתי שחלק יוצאים וחלק לא

יוצאים.

את הקשר - ייצב את התדרים קצין הקשר הגדודי, הוא לא לבש

מדים, ברגע שהוא הגיע הוא התחיל לרוץ, ולייצב את התדרים, הוא היה כמעט אצתי יחירי,

אולי הוא מצב עוד עוזר אחד ממחלקת הקשר, ועל דף נייר קבלנו את הוראות הקשר

של החטיבה, כלומר, מעל החטיבה לא ידעתי שום דבר. קצין המודיעין צייד אותי במפה

מסודרת, כאשר המפה היא 58-59 ודרומה, כי אנו מיועדים לעבור בגשר אריק. עם מפה זאת

יצאתי. ברגע שהייתי על הטנק והתחלתי לנסוע, קצין המבצעים זרק לי משקפת. לקחתי חתיכת

חוט וקשרתי אותו, אפילו בלי קופסה. ב-0500 התחלתי למשוך וב-05.30 הגדוד של 10

טנקים היה בתנועה. היה לי ברור שאני עושה בדרך כוונות עוד בשטח הקו הירוק,

המח"ט השתולל, כל הזמן הוא צעק: קדימה, קדימה, קדימה, והיה ברור שאני צריך לעצור

ולעשות תיאום כוונות. כשיצאנו היה חצי חושך. בערך ליד מחניים... לי ד חצור עמד

רפאל שפר:

מ"צ, הוא עצר אותי, התלבטתי אם לעלות עליו או לעצור. לבסוף עצרתי ושאלתי אותו מה יש, הוא אמר שהוא קיבל הוראה לרשום את מספר הטנק. אמרתי לו שיזוז הצידה ונסעתי, את מספר הטנק שלי הוא רשם בכל זאת. נסענו, ועל הכביש עמדו 2 משאיות וחסמו את הכביש, אז הטנק דפק משאית אחת, אמנם לא חזק, אבל כתוצאה מזה הכנף של הטנק התעקם, ואז היינו מוכרחים לעמד, להורידה וליישרה, הצוות קיבל פקודה לעשות תיאום כוונות, ואני תפסתי "כרמל" שעמד בצד ורצתי בחזרה לראות למה הטנקים לא מגיעים. אז פגשתי אותם בתוך ראש פינה, הובלתי אותם אלי. החברה שלי גמרו את תיקון הכנף ותיאום כוונות. המשאיות - אלה 2 נהגים שעמדו ושוחחו, אחד עלה לרמה והשני ירד מהרמה, אז הם עמדו על הכביש וחסמו, הטנק לא הצליח לעצור ועלה על משאית אחת. זה גרם לעיסב ובעיכוב זה ריכזתי את כח הטנקים, ונתתי להם הוראה, ברגע שנגיע לגשר, לא לעבור את הגשר בלי תיאום כוונות, כי חלק עשו וחלק לא עשו. בסופו של דבר כולם עשו תיאום כוונות אך לא כולם עם משקפות. כתוצאה מזה יכלו לעשות רק תיאום כוונות גס, אבל גם הצוות שלי עשה תיאום כוונות גס מפני שכרצתי לראות את הטנקים המשקפת נשארה לי על הצואר, והם נשארו בלי משקפת. אחר כך התיאום הזה הוכיח את עצמו טוב מאד. אני מעריך שבערך בין 06.30 ל-07.00 עברנו את גשר בנות יעקב.

חשוב מאד לדעת - לנו היו צנטוריון מטאור, הם עשו לנו צרות צרורות עם ההתקדמות. למשל, בגשר בנות יעקב הם לא הצליחו לקחת את הסיבוב בפעם אחת, היו צריכים לעשות הלוך וחזור. כל פעם שאתה צריך לעצור זה 200 - 100 מטר עד שזה עוצר, כך הוא בנוי, הוא לא בנוי לרוץ על כביש. כתוצאה מזה זחלנו לאט לאט. נתתי על יד בית המכס העליון "היכון לירי", הנהגים נכנסים פנימה ודורסים את הכלים וכו', למרות שאף אחד לא אמר לי איפה יש אויב ואיפה אין אויב. נעתי בראש, נתתי הוראות, וידאתי שעשו תיאום כוונות, ואמנם אמרו לי שעשו, ונענו. זאת היתה תנועה. בערך ב-07.30 עברנו ליד נפח. כשהגענו לנפח התברר שהמשימה שלי יותר צפונה, לא היתה לי מפה. אף אחד לא כיוון אותי, היה לי כל הזמן קשר עם המח"ט, לא ידעתי מה המצב. את אותו שלום זוהר הגנן הזה, פגשתי כמו שאתה אומר, היתה תנועה חזקה של כלי רכב שהתפנו מהרמה, כלי רכב רכים, הם הפריעו לנו על הכביש, ואני שקלתי אם לעבור לצד הכביש או לרוץ על הכביש, והחלטתי לרוץ על הכביש, כי בכל זאת זה נותן לי תוספת מהירות, ופגשתי את שלום זוהר חוזר עם הג'יפ, שאלתי אותו תוך נסיעה מה קרה, הוא אומר... אח"כ התברר שהוא פינה צוותים וכד', אבל לא עצרו אותי ולא אמרו לי שום דבר. ליד נפח הוא יעץ לי לבדוק אם אצל המח"טים שלי יש מפה, ואז התברר שכל מ"פ קיבל גליל של מפות, אז התחלפתי. שם קבלתי הוראה להיכנס לציר שמוביל מנפח לווסט, על ציר פלא, וכמו שנכנסתי התחילו להיכנס אחרי הטנקים, קבלתי הוראה לחזור, מהמח"ט, הסתובבתי וחזרתי, כולם עשו את כל הסיבוב הזה וחזרו על הציר שעולה, זהו ציר יבשה. במומנט הזה קבלתי מברוידה הודאה שמישהו עצר לו טנק ומבקש לקחת אותו למשימה, האם להיענות לבקשה או לסרב. אמרתי לו שיענה לבקשה, ואז נשארתי עם פחות טנקים. נסענו בציר הזה עד שהגענו לעין זיוון. לפני המש, נהג המח"ט עם זחל"מ, אם אני לא טועה - איתו עוד זחל"מ אחד והוא עשה לי שלום ונתן לי הוראה לתפוס איזשהי נבעה שמשום מה הוא נתן לי סגול, פה עין זיוון, הבנתי ממנו רוצה להכניס אותי לפיתחת קוניטרה הדרומית כלומר, מדרום לקוניטרה, אז עברתי, נעתי פה והגעתי קצת דרומה, לסגול 309, או מצפונה ממוצב 109, 308, בערך כאן, כאן נתקלתי בהרבה רכב סורי שרוף, ירינו עליו, אז הוא

רפאל שפר:

אמר לי שלא להנה הוא [redacted] התכוון, אלא למקום אחר, ואז התברר לי שהוא רוצה להוביל אותי לאזור [redacted] 433, 434. ✓

זה הבוסטר, סליחה על [redacted] 435. אני הבנתי שהכוונה שלו ל- [redacted] 432, 434, 435. הוא קצת שינה כל פעם. יותר מאוחר התברר לי שהוא עמד בקשר עם מח"ט 7, ומח"ט 7 בעצם הזעיק אותו לסתום את הפירצה הזאת, האמת היא שברגע מסויים, כשלא הבנתי למה הוא מתכוון, אמרתי לו: תניד בעברית, ואז הוא אמר לי בוסטר. בוסטר היה ברור, ואז רצתי בחזרה לכביש, ועל הכביש הראשי עלינו, דרך קוניטרה. עשיתי את הסיבוב הזה רציתי לחתוך בתוך [redacted] העיר. הוא לא נתן לי בשום אופן להיכנס בתוך העיר, והחזיר אותי ואז חציתי דרך מחנה התעסוקה, יצאתי לכביש, מצאנו זאת בלי בעיות. די הגענו לבוסטר. כשהגענו לבוסטר מצאנו טנק ✓ שוט קל עם שרשרת תפוסה עם צוות לידו, תפסנו עמדות. המח"ט אמר לי לתפוס עמדות ולבלום או משהו כזה, הוא אמר לי: את ה צריך לעזור לחבר שלי שיושב בתל שיחה, (הוא לא אמר תל שיחה אלא את שם הקוד של התל הזה). האמת היא שזה לא הטריד אותי כי ידעתי שאנו נוסעים לקראת [redacted] סורים. לא ידעתי כמה סורים ואיפה, גם הצוות בבוסטר היה שקט (אגב, במחנה התעסוקה מצאנו 2 צוותי טנקים למטה, לא דיברו, הייתי בטוח שהמלחמה נגמרה) כשבאנו לבוסטר, עברתי ליד הטנק הזה וחציתי לכיוון תא השטח הזה אז ראינו את הסורים, [redacted] והערכת את הטווח עד לטנקים שלהם והגנמ"שים עד ל-2,200 [redacted] והתחלנו לפתוח עליהם באש.

אז התברר לי שפלוגה אחת חסרה לי, התברר שחגי לא אונה, קראתי לא אך הוא לא אמר לי אף מילה, ואז נשארתי פה עם 6 טנקים, [redacted] ברוידה היה עם פחות טנק אחד שלקחו לו, ✓ היו פה 6 [redacted] טנקים, פרסתי אותם בעמדות, מיד ראיתי שמהסוללה זה לא נוח, יצאתי וקראתי להם אלי ואז הם התחילו לדפוק עלי הרבה [redacted] ארטילריה, החלפנו עמדות.

ראינו אותם בערך בטווח של 2,200 [redacted]. היה שטח מת ואחרי השטח המת ראינו אותם, ראינו אותם רבים מאד, פה זה הכביש החקלאי, במקום הזה עמד אחד ופעל. התחלנו לירות עליהם, לרוב הייתי אני זה שירה, הם עמדו מאחורי הסוללות ולפעמים לא ראו לעיתים כן ראו, הם ראו צליפות שלי וגם כן ירו, [redacted] הסתובבו פה טנקים והרבה מאד נגמ"שים, הם לא התקדמו, רובם [redacted] עמדו, לא ראיתי אותם יורים, עשה לי רושם מיד שהם בעמדות כלפי פה(?) , אבל לא בעמדות כלפי, התחלנו לירות עליהם והם כמעט לא הגיבו. 2 נגמ"שים מיד, טנק לא פעל, 2 נגמ"שים מיד בערו מפגיעות שלנו והם לא הגיבו. לרדת מפה - אתה נכנס לשטח מת. הרושם הכללי שלי שהם עומדים פה, וגם כך דיווחתי אחורה, כעבור רבע שעה אחרי שדיווחתי לו הוא כנראה התקשר....

סיום צד א' של הקסטההמשך - רפאל שפר:

זה היה בערך בשעה 1000, לבוסטר הגעתי בערך ב-09.30 - 0900,

בסלנג שלנו אנו קוראים לבוסטר תל מחפוי, אח"כ הייתי [redacted]

ליד התל. צומת סולמן זה פה(?) פלא - יבשה. רציתי להתקדם ואז השארתי 3 טנקים שישארו בעמדות, נסעתי מהבוסטר ונכנסתי פה, ל-432, וזה מתוך מגמה.... בין 1200 ל-1000 דיווחתי שאני רואה אותם, ראיתי תנועה גדולה באזור חן ארנבה, ראיתי הרבה אבק והרבה כלי רכב נוסעים. אני חשבתי שאלו כלי רכב שבאים, שאל אותי המח"ט האם אני בטוח שהם באים או אולי הם נסוגים, הסתכלי היטב וראיתי שזו באמת תנועה של כלי רכב אחורה, לתוך סוריה, הוא אמר לי: הדיווח נכון, התכוונן לרדיפה. מכיוון שלא רציתי לעזוב את כל העסק, השארתי 3 טנקים פה, ואני עם 3 טנקים אמרתי להם: בואו אחרי, והתחלתי לנוע כדי להתקדם הנה.

רפאל שפר:

באתי הנה ועמדתי פה, התברר שעמדתי יחיד, פה יש הרבה טראסות, אני הצלחתי להגיע בשלום, הסתבר ש-2 טנקים בדרך גמרו פלצ'ים, נשאר תקועים ולמרבה הביש גם נותק הקשר, כך שנשארתי פה לעמוד, ראיתי פה את המחלקה, לא רציתי שהם יסעו גם כן פה, וגך נשארנו לעמוד.

מתי:

זאת אומרת, מתוך 6 טנקים שנשארו איתך, 3 על הבוסטר, אתה על... ועוד 2 תקועים. מה עם חגי?

רפאל שפר:

לא ידעתי איפה הוא, רק אח"כ התברר לי איפה הוא ומה קרה איתו. הגנתי הנה, פה התחלנו לירות על חי"ר, יש לזכור שלא היה לנו בכלל מקלעים. מעיכים כן היו, מבחינת תחמושת 60 כבדה - הכל היה תקני, בטן מלאה. אמנם לחצו עלי לצאת עם חצי בטן אך לא הסכמתי. היה שקט, ראינו משאיות שבאות לאסוף את החי"ר, ירינו על המשאיות אבל בשלב מסויים אמרתי: חדל, היינו חסרים תחמושת. בסביבות האלה יריתי כ-30 פגז. לא רציתי מכיוון שלא ידעתי בדיוק מה צפוי. כשהוא אמר לי להתכונן לרדיפה אמרתי: יופי. השארתי אותם ואמרתי: אם תינתן ההוראה, אני אוריד אותם, שיחפשו דרך ישרה, פה (?) הוצאנו אוכל ואכלנו וב-1200 בערך התחלתי לשמוע בקשר, פחות או יותר, מה שהולך לכוון נפח, מפקד האוגדה נכנס לרשת החטיבתית, דיבר עם המח"ט ומיד ביקש שישלח כח לנפח כי עולים עליה, על זה אמר לו משה, שלפי דעתו זה לא ערבים אלא יהודים, הוא רואה תנועה בציר קטקומבה, היה דין ודברים בין שלושתם, מפקד האוגדה אמר לו: הם יושבים עלי, תרוץ, זה הם, ואז הוא רץ קבלנו פקודה מאורי לעזוב הכל ולרוץ מהר, לעלות על ציר יבשה, ולרוץ ל-39. נתתי הוראה לכולם לרוץ על הציר, לכל מי ששומע אותי, ומצאתי את עצמי נוסע בראש 3 טנקים: אני וישראל עם עוד טנק אחד. מסתבר שאחד הטנקים שלו הוא טנק ש"הלך" לו הקלאץ, וכן לאחד מהפלוגה של ברוידה, וברוידה עצמו נשאר איתם. זה היה המצב, אני לא יודע למה, לא היה לנו קשר איתם. מצאתי את עצמי נוסע על הכביש, ואז חתכנו פה דרך השדות ממש ליד עין זיוון עלינו על הכביש, ליד עין זיוון עמד זחל"מ, עברנו אותו, כשהיינו מעל השטח הפתוח מעל העמק הזה אמרתי לחבר'ה שפה בהחלט סביר שיהיו סורים כי מהקשר ידעתי מה הולך פה, כל פעם מפקד האוגדה נכנס לקשר החטיבתי, ולפי זה ידעתי מה שהולך פה והבנתי שמתקפים את נפח, עם מלא סורים מסביב, הבנתי שהם נכנסו לקטקומבה, ויש לחץ גדול גם מכיוון חושניה. כשהייתי בערך בסביבות עין זיוון פתאום התחדש לי הקשר עם חגי, פלוגה ל' שאלתי אותו מה הענינים, הוא אמר שלקחו אותו בבוקר והכניסו אותו לציר פלא, עכשיו אין לו מה לעשות. אמרתי לו שניפגש במפגש פלא - יבשה. נסענו פה, עברנו את ציר קוקז, בערך קילומטר עד הסיבוב הזה, מעל דרך העפר שיוצאת, ואז גיליתי בטרסות מערבה, על המדרונות הדרומיים של 361, טנקים. גיליתי בערך 5 טנקים, לפי הקנים, כמעט לא ראו צריח. שאלתי את מפקד החטיבה אם זה שלנו או שלהם. אח"כ התברר לי למה לא זיהיתי, כי זה הי טי. 62. רק אחרי המלחמה הבנתי למה לא זיהיתי אותם, שאלתי את המח"ט והוא אמר לי שהוא לא יודע, זה יכול להיות כך ויכול להיות כך, ואז אמרת לישראל המ"פ שהיה פה, חפה עלי, והתחלתי לנסוע. ב-1 על הציר, ומיד הם התחילו לירות עלי, הבנתי שזה לא שלנו, הסתובבתי, בסיבוב, במרחק של 100 מטר מאיתנו ראינו נגמ"ש סגרי, זה מצפון לכביש. גם החסימה שלהם היתה מדרום ל-361, בין 361 לבין ציר יבשה, הם עשו את החסימה, פה מלא טראסות, והם עמדו מאחורי הטרסות, מפה קבלתי את האש וכהסתובבתי, גיליתי פה נגמ"ש

רפאל שפר:

ירד שם סורי וניסה לכוון בזוקה, ירינו עליו, לדאבוננו הרב הוא הצליח להסתתר מאחורי טראסה ואז הרסנו עם פגז את הטראסה, אז הוא התגלה ופגענו בו, היתה פה מלחמה קטנה. ישראל בינתיים פגע באחד הטנקים שירה עלינו, וכך נחלצנו ותפסנו עמדות מדרום מזרח לשיר. יבשה, מול הכוח הסורי הזה. יש פה דרך עפר כזאת. פה עמדנו, זיהינו עוד טנק, ושרפנו אותו, ברגע זה התקשר אלי המח"ט ושאל אותי איפה אני נמצא, אמרתי לו שאני נמצא לפני יבשה 37, או קטומבה 37 ואז הוא שאל אותי: למה אתה עוד שם, אני צריך אותך בנפח דחוף, אמרתי לו: כי יש פה סורים. הוא אמר לי: עזוב את הסורים ורוץ קדימה, אמרתי לו: אני ארוץ דרכם, אז הוא אמר: רוץ דרכם. השארתי במקום שתפסנו עמדות, טנק אחד, ואני וישראל עלינו על הכביש והתחלנו לנסוע במהירות, ישראל יצא ראשון והגיע יותר מהר לכביש, אני אחריו. הסתבר שישראל נסע בערך קילומטר על הכביש, ועוד מצפון ליבשה - קטומבה חטף צרור ביד, אבל הצליח לשלוט בטנק ויצא עד עליקה, וכשאני נעתי על הכביש, יצא מאחורי טראסה טי. 62 וכיוון בשקט את התותח, היה במרחק 300 מטר, ירה יריה אך לא פגע, עצרתי, יריתי אך לא פגעתי, בפגז השני הוא פגע בנו וכך נשארנו עומדים על הכביש. הפגז פגע בצריח, כל הצריח "התגלח" מכל מה שהיה למעלה, הפרוז'קטור, קנת מקלע, מכסים וכל מה שיש, ואני נפלתי לתוך הטנק, החבר'ה עצרו את הטנק, חילצו אותי, והשכיבו אותי, אני היחיד שנפגעתי, כנראה זה היה נפיץ. בזמן שהם חילצו אותי הם ירו עוד פגז אחד, ופגעו בסירות המזקום אבל הטנק היה ביננו לבינם והם פינו אותי לצד הכביש, אחרי ששכבנו כ-15 דקות נפגעתי בעיניים ולא ראיתי שום דבר, הם אמרו לי שמתקרב איזשהו נגמ"ש, כנראה במגמה לחסל אותנו, באמת התקרב עד כ-3 מטר מאיתנו, ירו צרור מקלשניקוב, ואז הם פצעו את מ"מ מחלקת המג"ד שהיה איתי בטנק, פצעו אותו והמשיכו לנסוע, ואז שיפרנו עמדה, קפצנו כ-100 מטר מהכביש, כלומר, הם גררו אותי, (הנהג ואותו סגן) היה סמל אחד הוא עוד לפני כן הסתלק מהמקום במגמה להגיע לכוחותינו שראינו אותם מהצד השני של אבו - חנזיר כדי לדווח מה קרה לנו. הוא בדרך היה לו סיפור מאד מעניין, הסתבר שהנגמ"ש שפגשתי ליד עין זיוון הוא הזחל"מ של רופא הגדוד שאני לא הכרתי אותו, הוא נסע אחרינו, כשהוא ראה שמתחיל קרב, הוא הסתלק בצד הדרך. אחד הטנקים הסורים זיהה אותם וירה עליהם, הנהג נהרג, הם היו 6 איש בזחל"מ: 2 חובשים ומקלען והרופא, הם קפצו הצידה ואז גילה אותם אותו פליטה מהטנק שלי שיצא להזעיק עזרה והוא מהם התקשר והודיע וכשהוא שכב שם, הסורים הסתערו עליהם במגמה לחסל, שלחו איזה נגמ"ש, ניסו להסתער עליהם והם הדפו אותם, אך בהתקלות הזאת אותו בחור נפצע ברגל. שם שכבתי עד 1000 בלילה בערך, אני נפצעתי בעך בשעה 0300. הרופא לא ידע איפה אני, ובקושי הם יצאו בחיים, מאותו זחל 2-3 נהרגו להם, או ש-2 נהרגו ואחד נעדר, אינני יודע אם מצאו אותו עד היום הזה, חשבו שהוא שבוי, הוא נעלם ולא מצאו אותו. המח"ט - מיד כשנפסק הקשר הוא הבין שנפצעתי, הוא שלח את משה הראל, יותר מאוחר, לנסות לחלצני, ואז היתה למשה הראל התקלות עם 5 הטנקים, הוא השמיד אותם. הוא נע על ציר קוקז, וחשב להגיע הנה(?), פה בערך היתה לו התקלות עם הטנקים הסורים, הוא שרף אותם, המשיך להתקדם וחטף אש מהחסימה שעמדה מולי ואז הטנק של לו נפגע. זה 5 הטנקים שהוא שרף. מבחינת הסיפור של הגדוד - עם חגי לא התראיתי, ישראל נפצע, ברואה נשאר שם עם הטנקים, הוא שלח מ"מ שלו לנסות למצוא גרירה, שיגררו אותם. הבחור הגיע למחנה התעסוקה בקוניטרה, מצא שם 2 טנקים, אותם 2 הטנקים שראינו בבוקר כנראה, הסתבר שאלה היו 2 טנקים של צוותים שלא רצו להיכנס לטנקים, הוא לקח לבד טנק

רפאל שפר:

וגייס שם נהג של אוטובוס שהיה במחנה הושיבו בטנק השני, נסעו לאיפה שהיו תקועים וגררו עוד באופו יום את השיירה למחנה התעסוקה, עד למחרת בבוקר היו להם 3 טנקים כשירים מתוך ה־חמישה, הם השאירו אותם בלילה לזיווד וכו' ואז הוא הפעיל את המכשיר בשוט-קל וקיבל קשר עם 188 זיהה את עצמו ואז אמרו לו להצטרף, ואז פחות או יותר עמד בסביבות הבוסטר, בין הבוסטר לקוניטרה במשך יום שני, הוא סיפר לי שבאחת הפעמים היתה אחת ההתקפות שהלכה לכיוון תל שיחה, הוא "גמר" באיזשהו מארבון קטן 6 טנקים, וביום רביעי הוא הצליח להתקשר עם המח"ט, (של 679) הוא צירף אותו להתקפה הבאה, לפריצה לסוריה, ואם אינני טועה - ביום ראשון הוא נפצע במובלעת. זה מוסא ברוידה. כשאני נפצעתי העלו את הסמג"ד למעלה, בלילה, כשמח"ט ארגן את הכוח לקראת יום שני, הוא קיבל יחד עם מספר טנקים את הגזרה היותר מערבית של הכיס של נפח, כלומר, מציר הנפט ומערבה, זה דרומה באופן כללי מהמחצבה. הם עשו איגוף, הסורים התחילו לדפוק אותו חזק מאד, המח"ט שלח אליו תגבורות, הוא עצמו נהרג, חלק די גדול מהטנקים נפגעו מאותו איגוף שעשו הסורים. אחד הבודדים שנחלץ משם.....

שמעתי את המשך הסיפור מ-מ"מ בגדוד שקוראים לו פיטקין, שהוא בשלב מסויים בנה לו כוח פיטקין, שמו הפרטי הוא פרץ, הוא רחובותי, הוא עלה לרמה ביום ראשון בבוקר, אמרו לו: תיסע ותפגוש. הוא נסע ולא פגש, לעומת זה - כשהוא הגיע לסביבות נפח הוא ראה איך שנכנסים לקרב הגדוד של רם ואז הוא תפס עמדה ליד ציר מחזה וראה את הקרבות, ורק בערב.. נכנסו למחנה נפח והתארגנו עד 1000 בערב בערך 10 טנקים מכל מיני צוותים וכל מיני טנקים וכד', רק בשעה 1000 הופיע פה ג'יפ סיור ואמר לו: בוא אל המח"ט. המח"ט התארגן פחות או יותר, בערך פה(?) ואז הוא הצטרף והוא נשלח לתגבורת. הבנתי שהם לחמו פה בבוקר, פה נהרג הסמג"ד. חגי - את יום שני של הלחימה שלו אם אני לא טועה הוא עשה יחד עם. בועז..... וביום שני אחה"צ, אורי המח"ט עשה התקפה נגד בכיוון סינדיאנה, ואז חטף פגיעה ונהרג. זה מה שאני יודע על הגדוד.

יחד עם הסמג"ד נהרג גם הקמב"צ, הם היו 5 בטנק, קודם הקמב"צ היה בטנק ואז הסמג"ד ירד מהזחל"מ ואז הם היו 5, מתוכם 4 נהרגו, הם חטפו 2 פגיעות בטנק, שניים נהרגו מהפגיעה הראשונה ו-2 מהפגיעה השנייה.

אג"מ מה"ד הסטודיה
 ב"פ 25-4408
 צ"ש 00 -
 צ"ש 00 -
 ת"ק 00 -
 דפ"ם -

סודי
 - 1 -

עדות מפי רפאל שפר - מג"ד 679/289

נערך בעין זיוון, ב-9 במאי '74
 ע"י אהרן אהרן

רפאל שפר:

אני טיפלתי בישובים ברמת - הגולן, וביום שבת קטא קבלתי הודעה רחופה לפנות פה את האנשים והילדים, עליתי למעלה ובדרך נכנסתי לאוגדה (בערך בשעה 1100), פגשתי את מפקד האוגדה רפול ואז הוא סיפר לי שהולכת להיות מלחמה בין 1700 - 1400. שיצאו אצט"א צווי גיוס. בקשתי ממנו רשות לעלות למעלה ואח"כ לחזור.

המינוי הרשמי שלי באוגדה הוא קצין קישור, קודם עסקתי בגדוד הטיור שהיה בלי מג"ד תקופת מה, הייתי ממלא מקום מג"ד, או מג"ד זמני, השתתפתי בתכנונים ובכל הדברים האלה, וממש ביום מרוץ המלחמה לא היה לי שום תפקיד מוגדר. עליתי למעלה, ופה תפסה אותי תחילת המלחמה, ירדתי למטה והנעתי לאוגדה בערך בשעה 1600. (בפילון). בפילון עמד מפקד האוגדה יחד עם אלוף המיקוד ואמר לי: אל תרד, אל תתמהמה, רוצ ל-679 ותיקח פיקוד על גדוד. רצתי ל-679, במחנה יפתח, פגשתי שם את אורי, אותו אני מכיר ואת מוישל"ה, מג"ד שגם אותו אני מכיר, הוא היה אצלי פעם מ"מ, ואת רם גוטפריד שהיה אצלי פעם כ-מ"פ, הפעם הוא היה כמג"ד, ולוי מן שאני מכיר אותו קודם, אמרו לי: אתה מקבל את 289, עשו לי הכרה עם הסמג"ד, הוא כבר היה שם, וגם המ"פים היו, עשיתי טיור במחסנים. במחסנים לא היה חשמל, לצורך זה הסדירים מיתקנו פרוקטורים על הטנקים כדי שכלילה יוכלו לתת תאורה לתוך המחסן, רוב הזיוודים או אחרי הצהרים, חלק מהזיוודים היו כבר ליד הטנקים, בוצעו ע"י טירונים וסדירים. מצבת הטנקים היתה כמעט מלאה, מה שהיה חסר א מאד, זה כל אנשי האפסנאות של הגדוד. הם לא היו מכיוון שצאצא שמפקדת הגדוד היתה מיועדת לרדת ביום ראשון, ה-7 לחודש, לקבל לקבל את האחריות על איזושהי גזרה בבקעה. חלק מאנשי האפסנאות מלוט חלק מהאפסנאות עצמה ירדה כבר ביום שששכלא שישי למטה, אבל זה פגע והיה ברור שצטרך לקחת את האפסניה בלי לדעת מי ומח ואיך. עשיתי טיור וראיתי שחרבה אני לא יכול לתרום, היו אנשי צוות בודדים וחכינו. בערך בשעה 0600 עשיתי עוד פעם סיבוב ואז כל הזיווד היה בחוץ, היו כבר כמה אנשי צוות שהתחילו להכניס איווד פנימה לתוך הטנקים. המח"ט קרא לנו הורה לנו שהשיטה תהיה שבשעה מסוימת נצא בכל מספר טנקים שיש לנו, קצת אחרי חצות. התאספנו שם מג"דים ואלה ההוראות שהוא חילק. היעד שלנו היה לצאת לכיוון גשר אריק, למחנה פילון, לצורך זה סיורים של החטיבה סיירו את הדרך ולמעשה הוצמד לי משעות הארב ג"ים שהיה צריך להוביל אותנו עד לגשר אריק. כל הרישום וקבלת האנשים, היה מסודר.

הוראות - המח"ט החליט שהתחמושת תלך לפי הסדר שחנודו שלנו היה צריך לקבל את התחמושת בסוף, נדמה לי שפחות או יותר באותה שעה התחילה להגיע תחמושת, אבל לא אלינו, הוא אמר שיוצאים המפקדים והסגנים נשארים מאחור, מארגנים את הכוח, ודוחפים בינתיים שמרגו על מסגרות. ההתייבות, הרישום, היה בדיוק לפי היחידות, לפי השיבוץ הקרבי, החצטירות היתה לפי השיבוץ הקרבי, גם החצטיות לגבי זיווד וציווד הטנקים היה לפי השיבוץ הקרבי, כלומר, נשארו מסגרות, ודי במזל ההתייבות היתה פחות או יותר שווה, בכל היחידות. המ"פים עצמם בשעות אחרי הצהרים לקחו כל מתייבב, כל איש צוות. מה קרה דבר מאד אופיני, שכאו מעט מאד אנשים עם צוותים ^{נתרבה} מאד אנשי חרמ"ש ושירותים. יחד עם זה, זיוודנו את הטנקים בהתאם למה שהגיע, וחיו גם צוותים שזיוודו יותר מטנק אחד. ב-1200 כלילה התחלנו

5

עדות מפי ששי קרן מג"ד בחט' 679

נערך בכפר ויתקין, ב-13 יוני 74. בתחילת 266
מת ה"ס/ו"י
179 ח"א 266
79 ח"א 266

סא"ל אמיתי:

נתחיל בתקופה האחרונה לקראת המלחמה, מה היה המצב במסגרת
היחידה שלך?

ששי קרן:

היו לנו 11 צוותים מלאים, טובים ואפילו מעולים. חבר'ה צעירים
שחלקם עברו את חטיבה 7 ואת משלחמת ששת הימים, זו פלוגה
א' בחטיבה, בגדוד 266. היא היתה מורכבת ברובה מצעירים בעלי ידע מקצועי ממש מעולה,
הצוותים היו מגובשים, למרות שהספקנו לעבור רק 2 אימונים יסודיים, אחד - בקרה הגדולה,
חורף 73, אחרי זה יומיים-שלושה מרוכזים באליקים, רק אימון צוות: מסלולים וכו', כחודש
וחצי לפני המלחמה. מ"מ-ים - היה סמל מצטיין אחד שעשיתי ממנו מ"מ, זה אושר בחטיבה,
ועוד מ"מ צעיר, טרי אחרי השחרור, ומ"מ אחד ותיק שעבר איתי את ההסבה, הוא בגיל קרוב
ל-40.

סא"ל אמיתי:

איך תפסה אותך המלחמה, איך עבר הגיוס על הפלוגה שלך?

ששי קרן:

ביום כיפור הייתי בבית וקבלתי את הצו ב-11.45 לפנה"צ לקחתי
את הציוד שאהייתי צריך ונסעתי לנתניה, לנקודת ההתייבבות, שם
כבר פגשתי חלק מהחיילים שלי וחיילים של הגדוד, עלינו על אוטובוס, במסגרת ההסעה
של ההתייבבות, ובשעה 1400 בדיוק זזנו, האזעקה הראשונה תפסה את האוטובוס, נשענו ישר
לפילון (אני מדבר בינתיים על 179) שם התארגנות הראשונה היתה לזווד (המג"ד - עוזי
מור), ההוראה הראשונה שעוזי קיבל - לזווד מה שיותר טנקים עם מי שישנו ולעלות למעלה, כל
מי שהגיע, כולנו עבדנו על הכוח הראשוני, אני חושב שהיו 8 טנקים, איתם יצא עוזי ואמנון
(חזר עכשיו מהשבי). הם יצאו כבר ב-0930, אז באו כבר יותר חיילים ואז התפצלנו ליתר 2
הפלוגות, פלוגה שלי ופלוגה של ריזנולד ז"ל וזוודנו את הטנקים שלנו. ההרכב אצלי היה
כזה שחיילים שלי כמעט לא הגיעו, קבלתי מחלקה שלמה של יהושע זיו ולב-רן וגר' 298, ויצאנו
שלוש שעות לקח לנו לזווד, ב-1230 הגענו לרמה, כאשר כל המחלקה היא בכלל לא הכרתי,
כאשר יתרה-6 היו חיילים מקובצים, חיילים שלי מקובצים גם מפלוגה שלי וגם מיתר הפלוגות.
ז"א, 2 מחלקות מתוך גדוד 266 ומחלקה מגדוד 278. לדעתי לא נתקלנו בבעיות, אנחנו זוודנו,
מילאנו את הטנקים, על הצד הטוב ביותר חוץ מתיאום כוונות (8 טנקים). כמעט בכל הטנקים היו
קצינים, לא עבדנו במסגרת, עבדנו כביכול ב-2 מחלקות אבל היה שם סמ"פ שלי, הסמג"ד הצטרף
ברגע האחרון, עבדנו ככוח וקראנו למפקדים בשמות. לא היה חוסר בציוד אופטי.
לי היתה מפה, וכן לסמג"ד, ליתר - אינני זוכר. האינפורמציה על מהלך הקרבות עד שלב היציאה
היתה שהמצב קשה למעלה, ישנם סה"כ 7 גדודים, ושהם עומדים להגיע לציר הנפט, לא ידעתי
מאיזה כיוון, לא ידעתי באיזה סדר כוח, וכו'.

סא"ל אמיתי:

במסגרת ההכנות למלחמה, אתה כמ"פ בגדוד של עוזי, מה ידעתם
על תפקידכם הצפוי בגזרת הפעולה במקרה ותקראו להגן על רמת - הגולן?

ששי קרן:
 אנו הכרנו טוב את כל האזור של [redacted] בוקעתה (במקום שהיה קרב לחטיבה 7), היינו בכמה וכמה סיורים שם, למדנו את השטח מצד שני, ודרכי פעולה [redacted] אפשריות, ז"א, היינו שם הרבה פעמים. ידענו שגזרת הפעולה שלנו זה בגזרת החרמונית. הפלוגה הראשונה יצאה ב-09.30. עבדנו יחד ככוח עצמאי.

היה שם סידור כזה שאני ידעתי רק ערוץ אחד, וזה ערוץ פנימי שלנו, ואני יודע שברוך ידע עוד ערוץ אחד לפחות, אני לא יודע למי הוא היה קשור, ולא הצלחתי להוציא ממנו את הנושא הזה.

ששי קרן:
 2 טנקים שלי דיווחו על בעיות, 1 - גילה באמצע הדרך שיש לו בעיות עם ההכנסה של הפריסקופ (?), אינני יודע איך הוא גילה דווקא בדרך, אך זוהי עובדה, הוא נשאר על הכביש, הוא דווקא מ"מ מצטיין שאח"כ חיפשתי אותי, מצאתי אותו והוא חזר אלי. 2 - גם היה לו משהו, זהו בחור שכמעט לא הכרתי, הוא נשאר באיזשהו מקום. נסענו נסיעה רצופה ודי אגמ מהירה. בעל תפקיד מסויים הכניס אותנו לציר פלא, הוא היה קמב"צ או משהו, או קמ"נ, בכל אופן - קצין, נכנסנו בציר פלא ליד המחצבה ועברנו את סינדיאנה. ההוראות שקבלנו היו להתקדם עד קצת אחרי סינדיאנה ולעצור ולחכות עד אור ראשון. נאמר לנו שיתר 2 הפלוגות שלנו - זאת שיצאה עם המג"ד וזו שיצאה מיד אחרינו יצרו מגע, לא ידענו בדיוק מה קורה, ולא ידענו אז שחלק מהטנקים כבר אינם, אלה דברים שגודעו לי יותר מאוחר, הם גודעו לי כ-5 ק"מ אחרי נפח ושם נעצרו, זה לא ידענו אז. לסינדיאנה וציר פלא [redacted] אותנו. עם אור ראשון נענו, התקדמנו עד האזור שלפני רמטניה (?) ומשם במשקפת זיהיתי ים של [redacted] אנטנות, בשלב מסויים הם פתחו עלינו באש, בטווח קצר מאד, 1,500 - 1,000 מטר, אז עוד לא הכרתי טוב את השטח. זה היה בסביבות 0600. (שולם זוהר היה צמוד אלינו כל הזמן). בשלב מסויים הם עלו והתחילו לדפוק עלינו, ואז זיהינו כברור שזה טי. 62, ב-0700 - 0600 בבוקר.

סא"ל אמיתי:
 כשניהלתי את קרב האש, האם היית משוכנע שלפניך עומדים טי. 62, או שאלו טנקים סורים שלא ידעת מאיזה טיפוס.

ששי קרן:
 אומר את האמת - אני לא כל כך חשבתי על זה, אבל היה נדמה לנו שזה טי. 62.

סא"ל אמיתי:
 יכול להיות שאתם מייחסים לעצמכם טנקים שמישהו אחר דפק, ואתם דפקתם טנקים אחרים שנמצאים/לא נמצאים שם בזמן שאתם מבקרים יותר מאוחר. אם אתה אומר לי בבטחה שירית והסתכלת במשקפת, וזיהית טי. 62 - בסדר. אתה יכול להגיד לי - אני חושב.

ששי קרן:
 אם כך - אומר: אני חושב שזה היה טי. 62, בשלב מסויים ספרתי 40 טנקים, לא היתה בעיה לספור, ניסינו להאחז באזור של עין - ורדה, החזקנו שם עד סביבות 11.30, ושם קבלנו פקודה (אינני יודע ממי) לסגת מהר לגבעות מעל נפח, ובשלב מסויים, כשהתחילו ללחוץ עלינו, הם ירדו פה ואז ספרנו

בבירור 34 טנקים, אח"כ אמרו לנו שהיו שם הרבה יותר, רצייתי לשאול האם אותו כוח שנע מולנו נכנס אח"כ לנפח,

המשך - ששי קרן:

אם כן, אז זה טי. 62.

יכול להיות שאלו שנתקלתם בהם היו טי. 55 ואח"כ באו ה-62 ועברו אותם.

מתי:

זה מה שקרה בפועל, כי הכוח הראשון שעבר, אלו היו טנקים של הגל הראשון, ואחריהם באו ה-טי. 62 של הדיביזיה המשוריינת. אם כן, בשעה 1100 היתם מעל עין - ורדה, ומקבלים הוראה...

אמתי:

ששי קרן: בשלב הזה הצטרף אלינו כוח, היינו באזור סינדיאנה בחזרה, הצטרף אלינו כוח של 4 טנקים. אגב, כשירדנו מסינדיאנה, 2 טנקים שלי פרסו זחלים והושמדו כליל, אחד ממטוסים וכנראה גם השני ממטוסים. הם עוד ישנם בשטח, באזור מול רמטניה היינו רק 5 טנקים, ופה החלטנו לראות מה באמת קורה באזור רמטניה, הסמג"ד נתן הוראה להסתער, אמרתי לו: אנחנו לא מסתערים, כך לא עובדים. אתם תעשו חיפוי ואנו נעשה איגוף חזק שמאלי, לראות מה קורה, ואז ספרתי 20 וכמה אנטנות, דיווחתי לו ומהאגף דפקתי את הטנקים. הם חיפו עלי, אני נסוגתי, אח"כ, כשאני חיפיתי עליהם היה טנק שלא נפגע, נדלק, הוא הצליח להסתלק איתו אחורה, הם נטשו אותו והוא התפוצץ לגמרי. אני חושב שהם נטשו אותו באזור דלמיה או משהו כזה. הוא התפוצץ לגמרי, שולם זוהר לקח את הצוות, קצת אחרי זה הצטרף אלינו כוח סדיר של 4 טנקים וזלדה, אינני יודע מי פיקד עליהם, הם באו מכיוון זה (?) בנסיגה פראית, כנראה זה כוח שעצר ב-111 והצטרף אלינו. זה שפיקד שם נתן תדר לברוך, ומרגע זה, זמן די קצר הוא היה מפקד שלנו עד שהם חיפו ואנו נסוגנו עד אזור נפח. היה שלב שאנחנו עמדנו באזור סינדיאנה, הם עמדו בצד שמאל, בין הבתים של סינדיאנה, אנו עמדנו בצד ימין. בשלב זה הם נעו עם כוח גדול מאד, עשו איגוף ממזרח לציר פלא ואז קבלנו הוראה לסגת מה שיותר מהר לכיוון נפח עצמה.

אני מניח זה אורי אור, שבשלב זה הוא קיבל את המשימה להגיע לגזרה...

אמיתי:

ששי קרן: אני לא יודע, אורי אור - כן, אך לא ברוך. זה היה בסבוכות 1200, קצת לפני זה השארנו עם 3 טנקים, וגמן יהודה משדות-ים, כשהיינו בנסיגה די מבוהלת, הם כבר היו גם קרובים מאד וגם כוח עצום, פרס 2 זחלים, גם את הטנק שלו הם השמידו אח"כ, באזור ואדי דלמיה, באזור הרכס, הם פוצצו לגמרי את הטנק הזה, עלו על הטנק של ברוך, כל הצוות, רצנו מהר בדרך הזו ואח"כ על הכביש, (קוקז - מחזה), בנפח עצמה היה בלאגן גדול, קצין בדרגת רס"ג אמר: אנו יודעים שסורים באים מאזור סינדיאנה, תצטרפו לכוח שכבר עולה לשם, עולה בציר פלא ליד המחצבה. אנחנו נסענו דרך יבשה והתחלנו לעלות מציר פלא מחדש, ממחצבה, כשהגענו לאזור מחצבה אני הייתי 20 מטר מהצטלבות,

ששי קרן:

ברוך היה על הבביש, שנינו חטפנו פגזים, הוא נהת והתחתן
 שלו נהרג, אצלי נהרג הנמג. בשלב הזה, בעליה לכוון סינדיאנה
 מה שאני ראיתי - טנקים שלנו, אח"כ הסתבר שזה היה גודר של רם גוטפריד, לחטיבה של
 אורי אור, ראיתי טנקים שרופים בכמות רצינית מאד, את הפצועים שהיו באזור שלנו אספנו,
 עבר שם איזה זחל. אספנו פצוע אחד מהטנק של ברוך זה היה טען-קשר, פינינו
 אותו, ועוד 2 צעירים מאד, אספתי שם כ-19 חיילים בשטח וירדתי איתם ברגל, הלכנו
 הרבה מאד, עברנו בנפח הערבית, פה יש גדרות בקר, ירדנו לציר מחזה והתחלנו ללכת
 ברגל צפונה, הלכנו 2 ק"מ. ואז ב"טיסה" עבר אלוףפיקוד הצפון של היום, רפול,
 הוא עבר עם כל הכוח, ניסינו לעצור אותו, אבל הוא אמר: יקחו אתכם. לא לקחו אותנו
 ואנו המשכנו ללכת ברגל, הלכנו כמעט עד אזור זה, זהו מחזה - ישועה, שם פגשנו את
 רפול והוא צעק לי: תתפסו טרמפ ותרדו לפילון, שם יארגנו אתכם, ירדנו לפילון,
 למחרת בלילה ישנתן הרוג ושבור. למחרת בבוקר קיבלתי כוח.

אמתי:

כדיעבד, מה נשאר מהכוח שאתם יצאתם ממנו
 במוצאי כיפור, אחרי יום ראשון בציר פלא, כמה נפגעו?

ששי קרן:

עד יום ראשון בצהרים נהרגו 3, כולל ברוך, סמג"ד שלי היום,
 שאז היה סמ"פ, הוא הצטרף לחטיבה 7 והוא היה אמנם סרן
 ולוחם וותיק אך הוא היה ג' אצל כוח מסויים, שמו וגמן יהודה, אח"כ היה עוד פצוע
 אחד - הטען קשרא של ברוך.

אמיתי:

יצאתם 8 טנקים, 2 הלכו עוד לפני נפח, 2 אחרי סינדיאנה,
 אח"כ ישלנו טנק של ברוך וטנק שלך, פלומר, זה ארבעה,
 כלומר, ארבעה נשארו כשירים?

2 בדרך נתקעו ונכנסנו רק 6. 2 נתקעו בסינדיאנה, נכנסנו לשטח
 ארבעה, בשטח הטנק של ברוך נדלק והתפוצץ, והטנק של הסמ"פ
 פרס 2 זחלים באזור של דלקיה, וחזרנו. מכל הכוח הזה, שום טנק לא נשאר כשיר.
 וגמן הצטרף ל-7. כשעוזי מור התכתש בלילה, אחד הטנקים של פלוגה ג' שלנו חזר,
 זה היה סמ"פ אבי מרזל, הוא חזר מבוהל ומכולבל לגמרי מאזור של נפח, שם וגמן הוריד
 אותו, עלה על הטנק והצטרף ל-7.

ששי קרן:

ביום שני בבוקר שאלו אם יש מ"פ או סמג"ד שיכול לנהל קבוצת
 טנקים אז באתי עם המ"מים שלי, זה ששאל היה קצין שלישות
 של חטיבה 7, בחור נחמד, אינני יודע אתשמו. הורידו אותי מתחת לפילון, נתנו לי 14
 צוותים, ואז ארגנו את הכוח ב-4 מחלקות, לאחד אמרתי שיהיה סמ"פ, ומ"מים היו וקצינים,
 עלינו על אוטובוס ונסענו לכורדני, שם בסדנה קבלנו 14 שוט-קל, ובלי שום דבר.
 ההוראה שקבלתי היתה מיד לנוע בחזרה. אמרתי שאני מצטער אך רק ל-4 חיילים
 היו כובעי וי.ר.סי, שלחו לי טנדר באופן מיוחד. אמרתי שאני רוצה לדבר עם מפקד פיקוד

ששי קרן: צפון, אך אמרו לי שזו הוראה שלו. השגתי טלפון, ראש הלשכה דבר, הוא אמר לי לנוע לאט, זה כביש מסוכן לנוע בלילה, זה יום שני בלילה. התחלנו לנוע באזור קיבוץ אפק, קבלתי כובעי פלדה, זותי בלי ציוד לחלוטין, טנק ריק לחלוטין, רק מכשיר קשר אך בלי אביזרים. לא היה קשר. למזלי, וגם לשמחתי צורפו אלי 2 שרמנים מחטיבה 4. לשרמן היה פטיש 5 קילו שעזר לנו מאד להגיע, כל חצי שעה עצרנו והפינים שיצאו דפקנו אותם, אחרת לא היינו מגיעים. בע"פ הסבירו לי איך להגיע. נסענו כל הלילה, כ-10 שעות, היו לנו הרבה עצירות, הגענו לפילון שם חימשנו וזוודנו, זה כבר יום שלישי בבוקר, אמרו לי שאקבל הכל במחנה ירדן. נסעתי מהר למחנה ירדן, שם בצהרים קבלנו פריסטלסקופ עם תיאום כוונות, פריסטלסקופ לנהג, פנלים, מקלעים, ועשינו בדיקה קשר וכל הקשור בזה, ואז הגיע סמח"ט 679 - לוי מן, נתן לי 2 תדרים, מרגע זה נקראתי: הצופה, יותר מאוחר הוא הפליף את השם וקרא לי - 3, אז הוגדר לי שהוכפפתי לאורי אור, שמחתי מאד, ושוב חזרתי לאזור עין ורדה, זה היה שעתים בערך לפני חשיכה. הטנקים שלנו עמדו באזור תל ורדה ולחצו כבר לכיוון רמטניה. באותו לילה חזרנו והיה לנו חניון לילה באזור הזה, שם התחלתי לאסוף, 3 טנקים, לאו דוקא טנקים אלא מפקדים שהצטוו וחזרו לכוח שלי, 2 טנקים חזרו אלי ויותר מאוחר חזר אלי וגמן. שכחתי לומר, בדרך, כל הטיול שלי בגליל העליון נתקעו לי 2 טנקים והגעתי רק עם 12 לרמה, את 2 השרמנים לקחו לי אותם בפילון. מפילון עליתי עם 12 שוטים ובערב מצטרפים אלי עוד 2 ואני מגיע ל-14.

אמיתי: במשך יום שלישי, שאתה מצטרף ל-679 מעוזר עין ורדה עד רמטניה איזה כוחות נוספים השתתפו בהתקפה איתכם?

ששי קרן: היו עוד 2 יחידות שלנו, אחד היה דנון והשני... עמוס בן-דוד ז"ל היה גם מפקד כוח. הוא היה מ"פ, ואחרי שהמג"ד נפצע והסמג"ד נהרג...

מתי: ביום שני אורי אור ארגן עם 3 כוחות.

ששי קרן: עמוס בן-דוד היה מפקד אחד הכוחות. היה מישהו מחט 7 מ"פ, והוא היה מפקד הכוח השלישי.

באתי קצת לפני חשיכה, ואז היה ירי... למעשה אחנו פה הסתבכנו והטנק היחיד שהצטרף להנה... כל היתר עד שהצליחו לצאת מעין ורדה לצאת, מתוך הסלעים, מצד שמאל יש סלעים פראיים שם הסתבכנו, הקרב היה למעשה גם נגד טנקים וגם ירו טילים מאזור הרכסים שנמצאים פה. זו פעם ראשונה שאנו נתקלים בטילים.

אמיתי: מה הארטילריה ביום ראשון בציר פלא, וביום שלישי בציר בציר פלא, האם נתקלתם בארטילריה של האויב בצורה רצינית?

ששי קרן: ביום ראשון בכלל לא, ביום ראשון היתה עלינו התקפה פעמיים של מיג 21, כנראה אותם המיגים שהשמידו את הטנק שלנו שנשאר בסינדיאנה, ולמזלי הם לא פגעו, גם ביום שלישי לא.

המשך - ששי קרן: חיל אויר שלנו - לצערי ראיתי מטוסים נופלים, טייס אחד צמ לפנינו, כנראה שהם עברו לכאן(?) הוא צנח בערך באזור הזה, הם פינו והוא יצא בסדר.

[Redacted]

אמיתי: מרן, מח"ט 179, קיבלתם פקודות ביום הזה?

ששי קרן: אני חושב שלא.

אמיתי: אתם מתארגנים ביום שלישי לחניון מזרחה לסינדיאנה, מתחת לעין ורדה הלילה עובר בשקט. ביום שני בבוקר, היתה צריכה להיות אצל כל הפיקוד. אז היתה אוגדה של מוסה פלד מדרום, דן לנר מפה, ואורי אור מפה, וזה מכ מובן ממשיך ליום שלישי. האם ידעתם שאתם פועלים במסגרת והתקפת נגד גדולה.

ששי קרן: ביום שלישי בערב ידעתי.

אמיתי: ביום שלישי, אורי אור שאתה שייך אליו, הועבר תחת פיקודו של דן לנר ופה היה תכנון של אוגדה של דן, מה הפקודות שקיבלתם לגבי יום המחרת, יום רביעי?

ששי קרן: הפקודות שאני יודע היו למחרת לנפנף את הכוח שישב על הרכסים שחולשים על הכביש.

אמיתי: אני אומר לך מה היתה התכנית של האוגדה זה ישחזר את התמונה ואתה תגיד לי מה היה חלקך או חלקה של 679.

התכנית הכללית של אוגדה 210 היתה - היולמעשה 2 כוחות עיקריים: חטיבה 679 באזור סינדיאנה, וחטיבה 179 של רן עם גדוד סיור של חגני שהיו מרוכזים באותו לילה באזור הזה, מצפון לצומת מחזה - כביש. התכנית היתה שחטיבה 679 תתפוס עמדות באזור רמטניה בערך, ותחפה בשלב ראשון על מהלך של רן שריג שיעשה איגוף צפוני עמוק, וינפנף את הסורים מרכס 110, תל - אקשה, הקו הסגול, וינקה גם את האזור של ציר רשת ומזרחה לו, כש-679 מסייע לו באש, וזה למעשה העיקר. מה אתה זוכר....

סיומ צד א' בקסטה.

ששי קרן: אני זוכר שבקצרה הוסבר לנו שבבוקר אנו צריכים לנפנף את הכוחות ישנם בעיקר כוחות חי"ר וטילים, באזור הרכסים הזה, מדרום לתל יוסוף, במטרה לחפות אח"כ על מה שיקרה באזור הכביש. פרטים מדוייקים אני לא זוכר.

אמיתי: זה היה במסגרת קבוצת פקודות שאורי עשה למפקדי משנה?

ששי קרן: כן. הביצוע היה שאני תפסתי חיפוי מזרחית לעין ורדה, שם יש רכסים

שטי קרן:

תפסתי חיפוי ו-2 גדודים עשו איגוף. הכוחות היו של עמוס בן דוד ודנון, למעשה היו 4 כוחות, אני הצטרפתי כוח רביעי, היה גם כוח של מ"פ מחטיב ה 7. אנחנו נשארנו בחיפוי והם עלו על הרכסים מכוון תל יוסוף, שם היה קרב סמוי עם בזוקות.

בשלב הבא קבלתי פקודה להצטרף לחפוי לאזור הזה, ופה (?) זו פעם ראשונה במלחמה הזאת שנכנסתי להנחתה כזאת, זה היה דבר נוראי. פה היו להם עוד כוחות קטנים כי אני חטפתי 2 בזוקות בדרך, בטנק מהצד, כנראה התחבאו בתוך הואדיות ואח"כ ברחו, תוך כדי הנסיעה הרגשתי 2 "פליקים" אח"כ ראינו את החורים בטנק. אחד פגע באחד הבוגוזים למטה, והשני פגע מעל למנוע, שם יש מגן מפלדה, הוא חדר את זה, לא היו נזקים רציניים.

אמתי:

אגב, באזור הזה, שאתם מגיעים לרכס שמדרום לתל יוסוף, ראית עמדות ארטילריה נטושות?

שטי קרן:

לא. אבל כשהגעתי לאזור, למעלה, הם התעקשו להחזיק את הגבעה הזאת, את האזור של המצוקים, דרומית מזרחית לתל - יוסוף, והטנקים שלנו נעמדו בחיפוי. נכנסתי בצמוד לתל - יוסוף, ואורי בשלב מסויים החזיק אותי למטה כעתודה, והמשיכו לירות, כל הזמן בזוקות לכיוון הכוח שלנו, נפגע שם עוד טנק אחד ואז אמרתי לאורי שאני מתנדב לבצע התקפה, לקחתי עוד 2 טנקים, עוד 2 קצינים מ"מים, עלינו ושטפנו את המצוק הזה, מכיוון צפון לדרום, השמדנו שם 6 מבוקעים, מ-15 מטר, מאז הם הפסיקו להטריד. אחרי זה קבלתי הוראה לרדת למטה, וכל הזמן היתה פה הפגזה נוראית על האזור, אחד הטנקים שלי נהרג ישירות, המפקד שלו נהרג על הצריח, (טנק אחד מההפגזה הזו נפגע ישירות נהרג שם מפקד) ונפצע קשה הטען קשר שלו שהיה קצין, אינני יודע באיזה שלב הוא נכנס לשם, לא הכרתי אף אחד משמות החבר'ה האלה. היו שם שניים. בשלב זה לאחד התקלקל הטנק, ציידו את כל מערכת והקשר, צעקתי לו שיחזור לכביש, אז כבר היו נקודות תיקון באזור נפח או קצת לפני, הוא באמת תוקן והצטרף אלינו למחרת. אח"כ, בשלב הבא עמדנו בחיפוי, הטווחים היו ארוכים מאד, ואז ראינו את 179 יורדים, מטפסים על הקו הסגול, ומפה נענו לחניון התארגנות, מתחת ליוסיפון, באזור קטקומבה, ופה קבלנו פקודות ופפות, קבלנו פקודה שנכנסים למוצב 109, מדרום לקוניטרה ועושים מחטף לכל אורך הקו מצפון ועד דרום, התפקיד שלי היה להוביל את הכוח, והיינו צריכים להגיע עד ציר מרכזי שעובר מדרום לצפון, עמדתי על הרכסים שלפני 109, ממש מעל הכביש יש שם את כל הרכס הזה, עמדנו בעמדות תצפית, קפלנו את האנטנות וכל החטיבה הקטנה עמדה באזור הכביש מפוזרת, בשלב מסויים קבלנו הוראה להמתין וכנראה העסק יבוטל, זה נאמר ברמזים בקשר, כמה דקות לפני חושך שמענו מטח ארטילרי נוראי, על 179, על הסיירת, נפגעה זלדה וטנק, ואז קבלנו פקודה לעזוב את האזור והוא ולהכנס לחניון אחרי עין זיוון, במשטח הגדול. פה עמדו תותחים 175 כנראה וירו ואנו עמדנו בחניון עד הכניסה בציר אמריקה, שם היתה התארגנות, הצטיידות מחדש, כתבו מכתשים הביתה.

אמיתי:

מה היו הפקודות ומתי, לקראת הפריצה בציר אמריקה.

ששי קרן:

הפקודות היו בבוקר יום חמישי. התכנית - יצאנו לחרמונית, התכנית לגבי החטיבה שלנו שאנו נכנסים איפה שאת"כ נכנסה חטיבה 7, הסיכום היה שאנו פרוצים - לכיוון הזה ומצטרפים לחטיבה 179 בציר אמריקה, במטרה להגיע מה שיותר מהר לתל שאמס, טענו שיש שם רכוזי טנקים.

אמיתי:

מתי קיבלתם את שינויי התכניות?

ששי קרן:

די צמוד לפני היציאה. עשינו שינויים בכוחות, כל אחד קיבל פקודה: אתה נכנס בציר ציריך, או אתה ממשיך בציר אמריקה, אני נכנסתי ככוח שני שלנו, אחרי עמוס בן-דוד שנהרג בהפצצה, עד אזור חן ארנבה, לא ירו עלינו, עברתי את אזור אחמדיה אני לא זוכר באיזה שעה.

מתי:

מי השתתף בחיפוי על הפריצה של 179?

ששי קרן:

אני לא השתתפתי, השתתף כוח של דנון, לא אני. אני עמדתי על הכביש וחכיכיתי לפקודה להכנס פנימה. על אזור חן ארנבה נעתי חופשי, מאזור חן ארנבה כל מי שהיה... ירה עלינו, התפקיד שלי היה להתקדם מה שיותר קדימה, על ציר אמריקה ללא מטרה מוגדרת, נענו בדהרה פראית.

מתי:

לגבי ציר שבתאי - אמריקה, קיבלתם איזשהם ידיעות, האם לא נאמר לכם שכוח של 7 צריך לרדת פה, ואתם צריכים להגיע עד שבתאי - אמריקה?

ששי קרן:

לא. אני קבלתי ידיעה שכוח של 7 נע מצפון לנו, על הצומת הזאת הובלתי אישית, עד מול תל שער, אז יש תצפית לכל המחנות של מע"צ, שם נעצרתי. בדרך הבנתי שהשיטה הטובה ביותר זה ירי לכל הכיוונים. ירו עלינו שם טילים, בזוקות, נ"ט-ים, מכל הבא ליד. הפקודה שנתתי לכוח שלי היתה לנוע מה שאני שיותר מהר, בכל המהירות. נענו על הכביש, ירינו לכל הכיוונים, ראינו הבהק - ירינו, פגענו ב-2 טנקים תוך כדי נסיעה. טנקים חיים שירו. אלה היו שם פנצרים או טי. 34, בכל אופן לא טנקים ניידים. כשהגעתי לאזור תל שער נעצרתי. בצד דרום היו גדרות אבנים גדולות, רצייתי לראות מה קורה ודווחתי למח"ט שאני רואה כוח של טנקים שלהם, היו כ-8 טנקים בנסיגה, מתוכם השמדנו 4. הם היו באזור של רביבים-אמריקה. הרכס יורד, מצד שמאל יש כפר קטן, מאזור זה הם נסוגו עם 8 טנקים, מתוכם השמדנו 4 טנקים, ופה משאיות וכל מיני דברים פגענו. בשלב מסוים אמרתי לחבר'ה לרדת קצת אחורה כי פחדתי שאחד הטנקים יפגע, מהפצצות, קצת יותר מאוחר, די צמוד אלינו הצטרף המח"ט לכוח שלי, ועוד 2 טנקים מכוח אחר, מאחד הגדודים, הוא בשלב מסוים לא ידע איפה אני נמצא לצד הוא עבר אותי, צעקתי לו את השם, יש שם עיקול של הכביש, ישב שם נ"ט חפור בצורה לא רגילה, 1000 - 50 מטר מהכביש, והוא כל הזמן דפק עלינו ולא ידענו מאיפה דופקים עלינו. צעקתי לו: אורי, יורים עליך, ואז הוא בדיוק חטף, הנ"ט קצת גירד אותו, זה היה נ"ט 57 מ"מ, ואז הוא נסוג, הצטרף אלי,

ששי קרן:

והוא הבין שאני כוח אחרון של צה"ל באותו רגע. סדרתי את הכוח משני צידי הכביש, פריסה די רחבה, מהשלב הזה בכלל לא ירו עלינו, אחד המ"מים אמר לי שמאחור עם בזוקה התחיל לדפוק עליו, אמרתי לו להסתער. הוא הסתער והשמיד אותו מקרוב, שם המתנו כל הלילה, זה בצד גם הצפונטוגם דרומי, אך צמוד מאד לכביש. קבלתי הוראה מאורי שיש ידיעות לשמור את כל האזור של תל שער, היו ידיעות שיבואו טנקים מאזור של תל שער. במקביל תל שער היתה כבר בידינו. כשהם עלו על זה, ראינו את הירי ואת הכל. העליתי מחלקה קצת יותר למעלה שאם יהיה משהו, יהיה כוח באגף, ואז המ"מ שהיה שם נתקל בבזוקאי הזה. ג'יפ אחד שלהם הצליח לברוח, ירינו עליו אך לא פגענו, ומשאת. אינני יודע באיזו שעה זה היה.

מתי:

ביום חמישי הוא נשאר מאחור עתודה לדרך לנר, דן לנר פיזר אותו סופית. הוא התחיל לזוז ביום חמישי בלילה.

ששי קרן:

נפגעים א' - לא היו לי. טנק אחד של הסמג"ד, באחד המקומות נפל לבור. טנק אחד שלו אסף חול, הוא ירה פגז והתותח נשבר לחצי. למחרת, עם אור ראשון פינתי מ"מ מבוגר, הוא היה עייף, הרגשתי שדווקא אותו אני צריך לפנות, הוא אח"כ הצטרף ל-179 וירד איתם לסיני.

הרבה לא ירינו. אמנם מחן ארנבה לתל שער ירינו לכל הכיוונים, היתה לנו כמעט כל הבטן מלאה. למחרת בבוקר, אחרי שעברו את ההפגזה וההפצצות של המטוסים, הגיעו אלי כמה זלדות עם תחמושת ואנו מילאנו מחדש, ולא הרבה. אצלי בטנק מילאנו בסביבות 15 פגזים. אני הייתי בין הכי הרבה, נעתי כל הזמן ראשון.

אמתי:

האם ידוע לך על כוחות חי"ר שלנו שעבדו בטיהור על ציר .....

ששי קרן:

כן, בודאי. אחרי שהתמקמנו באזור... נאמר לי שמצטרף אלינו כוח חי"ר להגנה בלילה, זה עוד אמרו לנו בקבוצת פקודות, והמ"פ עצמו היה איתנו גם בסיור, שמו רפי דגני, בשלב מסויים הם עסקו בפינוי הפצועים ובטיהור 2 הצירים, הם הצטרפו עד אלינו וחזרו אחרי שגמרו בטיהור 2 הצירים. סליחה, מחלקה אחת כן נשארה איתנו בלילה ועם אור ראשון נסתלקה אחורה.

אמיתי:

קבוצות פקודות בליל חמישי-שישי, זכורות לך?

ששי קרן:

לא.

ביום שישי היתה קבוצת פקודות קצרה, למעשה זה היה פקודות באלחוט. זה היה בבוקר, בערך ב-0730, קצת אחרי זה הופיע כוח נתי, בסביבות 0700, ואז קבלנו פקודה בקשר לנוע לכוון ציר יאיר - יריב, והשיטה היתה שאנחנו נענו, כוח נתי הוביל, בצד הדרומי של תל שער, מחל שער לג' בא, ופה בשלב הזה קבלתי פקודה לנוע מצד שמאל, בשלב הזה קבלתי פקודה לנוע בצד שמאל, נתי נע בצד ימין, ועשינו "מלקחיים" בצורה כזאת לכוון נסאג'. ביום שישי בבוקר אני יוצא עם 11 טנקים. היו שם חילופים. זה שהיה סמג"ד, ביום חמישי בבוקר סוף סוף נפגשנו מחדש, הוא היה סמ"פ שלי, הוא היה בחטיבה 7, הוא לא ידע מה איתי ואני לא ידעתי מה איתו.

ששי קרן:

ביום חמישי בבוקר נפגשנו מחדש, בכל ההתקפה הזאת הוא היה איתי.

אמיתי:

אתם יורדים מציר אמריקה, עוברים את ציר רביד, בין תל שער לג' בא. אתם למעשה נמצאים מול ציר ישימון,

ששי קרן:

נעתי מצפון לשורון. אני מהווה את הכוח השמאלי ביותר של החטיבה, לכוון התנועה. אני טוען שנתי לא נע על הכביש, הוא בפירוש נע על השטח הפתוח, מאזור תל שער באיגוף כזה, נענו מצד שמאל של כפר טיחה, לא נענו על הכביש. נתקעתי אתו יחד בכוון תל קרים ואותו טנק דפק את שנינו. זה היה כשחצינו את הכביש. בדרך ירו עלינו, אינני יודע ממה, לא פגעו בשום דבר, אני חושב שאלו היו פגזים של טנקים, משהו מהאזור הזה, אני לא מוכן להתחייב. לא ראיתי כוחות נוספים מכוון ציריך. עברנו באזור... היתה ידיעה שכוח גדול מאד שלהם בא מכוון הצומת, נתי קיבל פקודה לתפוס מצד שמאל ואני מצד ימין והתפרסנו כל החבר'ה נהרגו, נתי נפצע, ואחד לא נפצע בכלל - בנס. זה היה טי. 55 שעמד בתוך מחפורת. אני הייתי ראשון ובכוח שלי אף אחד לא ירה כי נסענו בשדירה. אם פה היה עוד כוח שלנו, אולי הוא דפק, אני לא יודע. זה היה בסביבות 11300 - 1100, בכל אופן, הוא עמד בצד שמאל ואני בצד ימין, אחרי שהסתבר שמפה שום כוח לא מגיע, קבלנו הוראה להתקדם לאורך הצירים, כאשר אני מצד שמאל של נסג' ולכוון תל קרים, והוא ישטוף את אזור תל קרים והלאה. בשלב זה, כק"מ וחצי מתל קרים מערבה, הטנק שלי נפגע, מיד נתתי פקודה, (הסמג"ד נתן פקודה), הכוח שלנו התפרס פה. אותי פינו ומשם וגמן קיבל את הפיקוד. שרמנים לא ראיתי עד שנפצעתי. נפצעתי בסביבות 1230 - 1300. פינה אותי אחד המ"מים, הוא נע עד ציר יאיר, רביד, בתל שער עלינו על הכביש, שם לקח אותי כתב זר, הוא דיבר אנגלית. הוא הביא אותי עד לנקודת פינוי, שם חבשו אותי, עבר שם ג'יפ שהוביל אותי לקוניטרה, בקוניטרה עצמה חיכיתי לאמכולנס, ראיתי שם רב-סרן שמן ונחמד, רק בבי"ח התברר לי שזה נתי, הוא שכב מאחורה עם אינפוזיה וכו' ואז פינו אותנו לבית-חולים בצפת. שכבתי 3 ימים בבית חולים, (יום שישי, שבת, ראשון) וביום שני אחה"צ הועברתי לבית החלמה מגידו, יד לא יכולתי להזיז בכלל. הייתי בבית החלמה שבו ע אחרי זה, ביום רביעי באו מחטיבה 179, אמרתי שאני חוזר לגדוד, שם מחכים לי וכו'. אמרו לי - 179, יש לך יומיים עבודה לאתר חללים, לבקר אלמנות, הלכנו לרבנות לפתור כמה בעיות, היתה בעיה עם ברוך והתותחן שלו, נושא של זיהוי ובעיה עם הנהג שלי שנהרג, הסתבר שלא היו לו דיסקיות ושם סימון, עזרתי לפתור את הבעיה שמישהו רשם אותם כנעדריים למרות שאת האמת ידענו, וביום ראשון אחה"צ חזרתי ל... שם היה הגדוד שלי, זה היה ב-22 לחודש בערך. חזרתי וקבלתי בחזרה את הפיקוד.

אג"מ
מ"ד הסטודיה
צ"פ - 25-4906
פ"ש מ"מ -
דפ"ם -

3

ס ר ד

עו"תק מס' א. מתוך 3

1-

742/8/10

תחקיר חייט ברוך - חובש גדרד 289 - חטיבה 479

מתחקר - מתי גרינברג

ברוך 4

אז ככה. יום שבת בצהריים. קבלתי. לא קבלתי; אבל שאני עומד על הפרפסת ואני רואה תנועה כזאת לא נורמלית; אז אני בא. התארחתי אצת משפחה. ובד רה... אז אני מסרת את המספר טלפון; ואמרת. במקרה. אני לא ידעת מה. אבל אמרת - אם בואו מהצבא לבקש אותי - אז מייד תתקשרו אלי אחרי עשר דקות; עבר. אני מקבל צלצול שצה"ל קורא לי. אמרו לי לבוא למקום המפגש. מקום המפגש זה בית ספר בסמת. בחיפה.

הגעתי למקום. חתמתי על צו שמה. שמה חייכנו לפחות איזה 5 שעות. 6 שעות.

מתי: באיזה שעה סה ה ה בבקר שקראו לך ?

ברוך: לא. ב-2.

מתי: ב-2 ?

ברוך: אחר שתיים אני חושב. לפני זה אללי. משהוא ככה. בסב רח השמיים.

מתי: נאמר - שחיכת בערך עד 7 ?

ברוך: כן. עד 7 חיכתי בערך. בחיפה. וזה היה מיותר הדבר הזה. כל הצפייה הזאת.

בגלל. במקום שיארגנו כמה אסטובוסים - אש אוטובוס אחד צריך לבוא כל חיפה וכל אזור הצפון;

מתי: כן

ברוך: כדי לאסוף את כל החברה.

מתי: כן. אני יודע.

ברוך: אחת יודע את זה? ושנאו מגיע - אז כבר אין מקסם, אין מקום כבר באוטובוס.

טוב התחלנו להסתובב בבית ספר בסמת. בבית ספר ראל. אספנו שמה אנשים. משמה אספנו

בנרה שאנך עוד חבר'ה. זה היה כבר מלא. ממש לא היה מקום באוטובוס. אבל שבנ

אחד על השני. מה לא עושים בשביל המדימה בזאת.

וטוב. הגענו ליפתח. מחנה יפתח. הבסיס הזהחדש בשבילי. שאני; אני ממנסורה. גם אמר

לי שהעבירו את זה.

1

ברוך - המשך:

לא. לא אמרו לי אתזה. זה דבר חדש מחנה יפתח. טוב. הגענו לשם בלי לה ושם היה בלגן
לא נורמלי.

מתי: נשק?

ברוך: ... לא. לא חשמל לא מיים. כלום. לא ידענו מי אנחנו אפילו. היית שמה ואמרו
לי להמתין עד שכל הצרות יבוא.

מתי: בפני מי התיצבת?

ברוך: היו שמה שלחנות. פק דות. אז אני; אחר שהצייבתיף חיכית שמה כמעט כל הל לה
אני ועוד חבר.

מתי: למה?

ברוך: למה שהרופא לא הגיע מעסד. אז אני חשמת. עד שהוא יגע אני אלך לארגן את
הרכב. את הזחל. ציוד וזה. ראתי שאני לא מוצא לא דוב. אף אפשר למוצא כלום
שאני לא מוצא. בללגן לא נורמלי.

מתי: מג"ד? סמג"ד?

ברוך: אין; לו מג"ד; לא סמג"ד;

מתי: מ"פ?

ברוך: שום דבר. כלום. אז לא היה בררה. דברנו שמה עם רופא המתקן שמה. איזה
קצין. אני לא זוכר את הדרגה שלו. הוא אמר לי. אתה תשמע. אתה תשב פה על
יד המשרד. שיבוא הרופא - אז נצרות אותך.

אז אני; אני והחבר הזה; ממש ישבנו שמה כל הל לה. לקראת הבקר. זה היה בסב בות
3. לפני 3.

מתי: ציוד... קבלת?

ברוך: שום דבר.

מתי: שום דבר?

ברוך: כמו שבאתי עם התיק; שלי. זהו. לא קבלתי שם שום דבר. אז אני שואל את
עצמי. בשביל מה קראו לי כל כך מהר? בשביל מה אני ממתין כאן כל הרבה זמן?
זה לא הולך אחד עם השני

טוב לקראת; ככה בבקר; בא אלי. אז הגע הרסוא סוף סוף. הרופא הזה הוא קבח
את הצו ב-9. ועד שהה ועד שהתארגנו, אז הוא בא עכשיו.
טוב. הולכ. אז אני הייתי. אני. הרופא.

מתי: *חובשים ?

ברוך: כן. חובשים. והתייעצנו ביננו מה אנחנו צריכים שם בעצם. זה א בגלל מקום. כ באוח; שהרבה דברים; שהשארנו שם; אם היה נר בקרב היינו צריכים את זה. ממש הרבה דברים. כמו מנוורת לילה. הרבה דברים השארנו שמה. בגלל חוסר מקום.

אז בא איזה סרש אחד. אומר. אני רואה שאין לכם מקום. ברכב. אתם קוצים רכב אחר. אחר שהמסנו אתזה; אז הוא אומר. טוב. אניא ביא לכם רכב אחר. א זה זחל אחר. בנתיים. עד שהוא החל להביא את הזחל. ועד שאנחנו רזה. אקה מבין ? ורכב לא היה לתנועה. אז היינו צריכים ללכת ברגל. אתה מכיר את הבסיס הזה ? ממזרח לכרון מערב. לעצור בסוף שמה. בסוף בסוף שמה יש את המיים. יש לנו הרבה כלים. אנחנו צוות חאג"ד. זקוקים למיים. להרבה. אז לסחוב את המיים האלה. כל ההליכה הזאת. זה העניין זה זמן. זמן זה; זה זמן חשוב. אחרי זה. כן הם או את ברכב לקראת הבקר. התחלנו להעביר עוד פעם את הציד, חזרה. את הציד לרכב הזה, בלי התותח.

העמסנו את זה. ראינו;

מתי: זה גם זחל ?

ברוך: כן. זחל; אבל בלי תותח.

התארגנו שמה, בצורה כזאת. ככה. את האלונקות ל. היה לנו מקום. אז שמנו את זה באחור.

מתי: כן.

ברוך: כן חבלים לא היה עד שמצאנו את החבלים לקשור את האלמנקות. לא היה מקום. עכשיו. שאנחנו באנו להכנס; גם לא היה מקום. אז אנחנו ישבנו על כל הצידות זאת אומרת - שאם בקרב +++++ היו יורים עלינו - היינו נפגעים כולנו. עכשיו. הרופא - הוא לא דרש עוד רכב. אני לא יודע למה. גמרנו להצטייד. זאת אומרת - גמרנו להעמיס את כל הציד הזה.

המג"ד; נדמה לי המג"ד. כן. אתם מכירים את הפאור הזה?

מתי: כן.

ברוך: לא קבלנו - לא הוראות. אפה, מה לעשות. שום דבר אבקשנו קשר. הביאו לנו קשר. אבל עם מכשיר קשר מקולקל. מה לעשות ? קדם כל - לזוז; הוא אמר. כן. אני בקשתו נעליים.

ברוך - המשך:

כל הזמן נעליים. אני רוצה נעליים. אז מה; (גשתי שמה איזה רב סמל אחד שאני מכיר אותו. לקח אותי לאחר מחסנים ואומר - זהמה שיש. עכשיו. אני נועל 44 והוא נתן לי 42. זה לא מסתדר עם הרגל. אבל דחפתי. בפנים. וזה לא מסתדר עם הרגל. ממש לא יכולתי לזוז. וזה נעליים יבשות. זה דבר כזה, שאתה יוצא לקרב ויש לך רגלים כואבות. וחייל בלי נשק שרצה לברוח מפעם לפעם. בלי כובע פלדה; אז זה לא; לפי דעתי - בצירוף הפלג + החרום הזה חייב להיות כובע פלדה. יחד עם החל"ל וכל הדברים אלה. לא היה כובע פלדה. רק * לו היה כובע פלדה.

מתי: זה בלי הנשק?

ברוך: זה שלא היה לו נשק.

טוב. אנחנו ככה. בסביבות ה-8 אני חושב. המשכנו אחר הטוב הזה.

מתי: טור טנקים

ברוך: הטור הזה נע מפתח לראש פינה. כל ה טור ברח הם זזו קדימה. זאת אומרת -

הם זזו כבר לפני. אז אנחנו, ישבנו על הזנב של איזה שהוא טנק. דענו שהוא

אחרון באור ושם וחשבנו שהוא מתפצא הכל העניינים.

עכשיו. מה התברר - שהנהג זהה הנא גם לא; הוא לא נהג של טנק. והוא עכב אותנו;

לפחות איזה שעתיים בדרך. הוא לא ידע ליסוף. הוא הוריד שמה את כל התמרורים

קלף עצים בדרך. הלך להכנס שם בראש פינה באוטובוס. אז כל דבר זה עיכוב.

בסדר. הגענו לאזור הגשר. יופי. ל... נותנים להכנס לנו אומרים - תחכו בצד.

היה שם איזה סרן אחד ממשדרה צבאית. אומר * קדם כל טנקים. הסברנו לו שאנחנו

שייכים לחברה האלה. שום דבר. רק טנקים.

עכשיו. היה שמה איזה גיפ סיור עם להם לא נתנו להכנס. לעבור את הגשר. אנחנו לו

שמעו. אנחנו לא תיירים. ואנחנו עם החברה האלה. על השכנוע הזה; לשכנע את הסרן

זהה זה לא הלך. לשכנע אותו לא הלך. אז החלטנו לפרוץ בכוח. הוא רוצה - שירה

שיעשה מה שהם רוצים. הנהג הזה, הוא נהרג. מאה אחות. שבר שמאלה. עלה על הגשר

והוא צועק. הוא הנה בוא הנה. שום דבר. עלינו למעלה.

תוך העלייה - עוב פעם נפגשנו עם הטנק הזה. הנהג זה הוא היה משוגע לגמרי. הוא

הלך להתפוך שמה למטה. זה היה נורא איתו. אז אמרנו לו - אם אנחנו עוקפים אותו אז

הוא עלול לעלות עלינו. יותר טוב מאחוריו. מאשר לפניו.

אנחנו עקפנו אותו. הגענו לאזור נפת.

ברוך - המשך:

עכשיו בלי הוראות. אפה להיות. מה לעשות. לא ידענו מה לעשות שום דבר.

מתי: בא זה שעה הגעתם לנפח? אתה זוכר?

ברוך: לא לבסיב. לצמת נפח.

מתי: כן;

ברוך אנחנו

מתי 4 במחצבה?

ברוך: לפני המחצבה מצד שאלה יש שמה בתים הרוסים כאלה. מה היה שם. היה שם עוד

קטע יפה.

מתי: באיזה שעה זה היה?

ברוך: אני חושב ש / 11...11 אני חושב.

מתי: 11?

ברוך: לא. לפני. 8 וחצי; סביבות 9 - 10 אני לא זוכר את זה; את

השעה בדיוק, אז.

מתי: זה מתקבל על הדעת 10..

ברוך: יכול להיות כן. שמענו את החדשות....; שמה. כן. זאת אומרת. אך זה

הולך - יש לך דבר כזה ויש לך סבוב כזה. לפני הסבוב עמד שמה א זה אלוף משנה+אלף

אחד. עם איזה סגן. עם מפות. גיפ. אמר לנו - לא אובריים. תלכו לתפורס מחסה. עלול

להיות משהוא עכשיו.

טוב. דרך אגב. היתה שמה שיירה של זחל"מים;

מתי: מי זה היה האלוף משנה הזה?

ברוך: לא יודע. אני לא יודע.

אנחנו ירדנלא למטהא יש שמה סלעים כזה. ואדי כזה.

מתי: כן.

ברוך: תפסנו מחסה. עלוצל להיות הפגזה. עלול להיות משהוא. הוא לא אמר לנו מה

עלול להיות. אבל לתפורס מחסה. עכשיו. השיירה הזאת - בנתיים התקדמו שמה מכונות

תחמשת ודלק. אם באמת התחה הפגזה אז הכולנו היינו הולכים שמה. כל, עכשיו.

אף אחד לא אמר לעשות. הוא בנתיים נסע. אתה מבין?

אז עוד הפעם, החלטנו; על דעת עצמנו. למשיך. המשכנו. הגענו לאזור עין זירן.

לקבוץ שמה.

מתי: כן;

ברוך: מה עושים;

ברוך - המשך:

לא יודעים. הרופא הזה. בכל פעם הוא שואל אותי - נו; מה עושים. לא ידענו
מה לעשות.

כן הגענו שם לא זה צמת. יש לפני עין זרן יש א זה צמת. לפני עין זרן א זה
שני קלומטר. אני חשב. קלומטר.

מתי: כן. יש.

ברוך: צמת ש;

מתי: שמאלה ?

ברוך: שמאלה שמאלה.

מתי: זה דלוראה..

ברוך: אני לא יודע; אבל היה שם טנק בודד.

מתי: כן. זה דלוראה.

ברוך: הטנק הזה היה שם. נגשנו אליו. אמרנו לו. שמע. לך יש מכשיר קשר. תתקשר;

ותגיד שאנחנו פה ומחכים להוראות. והוא התקשר.. ואמר לנו להמתין פה. שיבוא

גיפ סיור לקחת אותנו. יופי.

כמה זמן נחכה? מחכים, מחכים מלכ. שום שבר. ראינו שאין; אין שום חגובה.

החלטנו שאנחנו נמשיך עם הציוד המשכנו עם הכבש;
הכביש

מתי: לכורך קרניטרה ?

ברוך: לכורך קרניטרה. בכך זרן. זה היה בסביבות הצהריים. זה היה לפני

הצהריים. זה היה ב-11. עם כל ההמתנה הזאת.

מתי: כן;

ברוך: שמה; היה שם איזה וכוח. איפה להעמיד איפה להעמיד את הזחל"מ. בתוך הקבוץ

או על הכביש. אז אנחנו החלטנו. כן. הרופא; הוא לא הבא איתו שום דבר. שום

דבר. אמנם הוא קצין לאבל הוא לא מפקד.

בהתחלה. כולנו החלטנו שאם יביאו פצועים לאן. לתוך החורשה; גם מחסה וגם אפשר

לקחת פצועים לתוך בקמרון.

מתי: ממול היו טנקים? (לא ברור)

ברוך: כן. צמול. ממש. 20 מטר.

מתי: על הכביש ?

ברוך: לא. הרכב העמדנו אותו בתוך החורשה. *אש יש שמה חורשה. מול התחנה.

מתי:

כן; מכיר.

ברוך: זה הקבוצה. אנחנו, אפ' יהיו פצועים. אם היו כך כך הרבה פצועים אנחנו

נקיים כאן בית חולים; פה. בתוך החדר אוכל. של הקבוצה הזו. זה מקטם טוב. לא -

הרופא החליט ש הרכב יהיה על הכביש. אמרתי - שמע, אם תהיה הפגזה ואם יהוא מטוסים

אתה יודע. כל הדברים האלה. זה לא. בפנים זה הכי טוב. לא. הוא - רוצה על

כביש.

הוא אמר לשים את זה על הכביש אחרי התחנה. יש שמה תחנה שם. טוב. ושבים שמה.

4 גלמים. מחוסר עבודה ולא עושים שום דבר.

הגיעה השעה אית. אף* כן. עבר שמה. עברו שמה שני טנקים. אחד מג"ד. ברק שהוא נפגע;

ואחד

מתי: ברק או רפול?

ברוך: זה רפול? אני לא יודע.

מתי: בסביבות אחת;

ברוך: זה אחת. אחת היה מג"ד דשני טנקים. הוא היה ראשון.

מתי: זה ללשם?

ברוך: לא. זה לא שלנו. אחר זה הוא.....

מתי: היה עם+ף+שפם?

ברוך: אני לא ראיתי אותך. למה אני הפגזת הלכתי לאיזה מחסה שמה. למה לא הרגשת

טוב+. הייתי חולה.

מתי: כנראה שזה המג"ד.

ברוך: אבל הוא אמר לחכות פה. ולא קבלנו שום דבר.

עכשור. הגיע גם איזה זחל עם איזה בחור. גאל חרפי. הכרתי אותו לסוריה. הוא

בא לשם. לנפני המג"ד. הוא בא. ואכל איתנו צהריים אני חושב. או שתה קפה. אני

לא זכר. כן הוא שמע את המפור שיש לנו מכשיר קשר מקל. הוא אמר - יש לי

מכשיר קשר פה; ברכב הזה. תקלו אותי אני לא צריך אותו. הרכב הזה הוא לא

שלי. יה לוגיפ. הוא נהג מ"פ. מצאציי אותו בקנריטרה ולקחת אותו. זה מכשיר

קשר טוב. הוא עובד.

לא. הרופא החליט לא. הוא רוצה.

מתי: אחם ידעם איזה חדר?

ברוך: היה קשר,

מתי: אה; היה לכם קשר;

ברוך: היה לנו קשר.

מתי: היו לו הוראת קשר ?

ברוך: היו לו. היו לו הוראות קשר. היו לו הכל. לא. הרופא לא רצה. הוא אמר - אני לא לוקח את המכשיר קשר הזה. בשופ פנים ואפן. החברה אמרו - תקח את המכשיר קשר; מה; זה. לא. הוא לא הסכים. לא הסכים; לא הסכים.

מתי: כמה אנשים הייתם סך הכל ?

ברוך: היינו 5 חובשים

מתי: רופא;

ברוך: רופא; נהג וקשר; זאת אומרת - היינו 10 חברה.

מתי: 120.

ברוך: ~~120~~ *10. כן. היינו 10. 7 ועוד; כן 10. אני חושב עשרה בערך. אני כבר לא זוכר את המספר.

טוב. זה היה 2. 1 - 2. ככה. ~~באמצעות~~ בחוסר מעש. היה שמה ג פ סודר. א זה סגן אחד סרן. בסודר. הוא היה שמה לפנינו. אנחנו ראו אותו ונענו אחריו. ליד *עין זירן.

הרופא ניגש אילו. אמר לו; תשמע. תתקשר ותודע שאנחנו פה. הגענו. אין לנו מכשיר קשר וזה אבדנו; וזה. אני לא זוכר מה התשובה. אני לא זוכר מה הוא אמר, חילק הוראות. אמר; אם אתם פה נמצאים אז תעמידו. חברה למעלה על הגבעה. איפה שהכבש. למטה. אולי יבואו ערבושים ויפגזו עליכם מלמעלה. זה אני זוכר את המילים האלה.

אז הפחלנו לשמור. כל איזה חצי שעה מיהוא אחר שמה. על הגבעה הזאת. ומה. ותר מזה לא עשינו שום דבר.

בסוף נשבר לנו מהמקטם הזה. אף אח לא בא. בטח יש פצועים ואנחנו פה. כמו, כמו אני לא יודע מהאז היה ויכוח. מה לעושת - להשאר; להשאר או להמשיך. אם היה לנו מפרד טוב - אז הוא היה אומר לנו מנ לעשות. אבל; הוא רופא. ותו לו. ואנחנו. זאת אומרת החלטנו ברוב קולות. היתה שמה הצבעה. להמשיך. זאת אומרת להגיע לנפח. שם מפקדת החטיבה. ולברר. אפה צריכים להציב אותנו. מכשיר

קשר.

רפאל אבנא שפר:

באתי הנח ועמדתי פה, התברר שעמדתי יחידה, פה יש הרכה טראסטה, אני הצלחתי להגיע בשלום, הסתבר ש-2 טנקים בדרך נמרו פלצ'ים, נשארו הקועים ולמרבח הכיש גם נוחק הקשר, כך שנשארת פה לעמוד, ראיתי פה את המחלקה, לא רציתי שהם יסעו גם כן פה, וגך נשארו לעמוד.

מתן:

ואתך אמרת, מתוך 4 טנקים שנשארו איתך, 2 על חבוטטר, אתה על... ועוד 2 תקועים. פה עם חני?

רפאל שפר:

לא ידעתי איפה הוא, רק אח"כ התברר לי איפה הוא ומה קרה איתו. הנאתי הנח, פה התחלנו לירות על חי"ר, יש לזכור שלא היה לנו בכלל מקלעים. מעיבים כן היו, מבחינת החמושת מסקטא-כבדה - הכל היה תקני, בטן מלאה. אמנע לחצו עלי לצאת עם חצי בטן אך לא הסכמתי. היה שקט, ראינו משאיות שבאות לאסוף את החי"ר, ירינו על המשאיות אבל בשלב מסוים לאמרתי: חדל, היונו חסרים תחמושת. בסביבות האלה יריתי כ-50 פוז. לא רציתי מכיוון שלא ידעתי בזיוק מה צפוי. כשהוא אמר לי להתכונן לרדיפה אמרתי יופי. השארתי אותם ואמרתי: אם הינתן ההוראה, אני אוריד אותם, שיחמשו דרך ישרה, מה(?) הוצאנו אוכל ואכלנו וב-1200 בערך התחלתי לשמוע בקשר, פחות או יותר, מה שהולך לאסוף לכוח נפח, ממקד האגודה נכנס לרשת החטיבה, דיבר עם המח"ט ומיד ביקש שישלח כח לנפח כי עולים עליה, על זה אמר לו מאצ משח, שלפי דעתו זה לא ערבים אלא יהודים, הוא רואה תנועה בציר קטומבה, היה ריץ ודברים בין שלושתם, ממקד האגודה אמר לנו הם יושבים עלי, תרץ, זה הם, ואז הוא רץ קלנו פקודה מאורי לעזוב הכל ולרוץ מחר, לעלות על ציר יבשה, ולרוץ ל-59. נתתי הוראה לכולם לרוץ על הציר, לכל מי ששומע אותי, ומצאתי את עצמי נוסע בראש 2 טנקים: אני וישראל עם עוד טנק אחד. מסתבר שאחד הטנקים שלו הוא טנק ש"הלך" לו הקלאץ, וכן לאחר מהמלונה של ברודיה, וברודיה עצמו נשאר איתם. זה היה המצב, אני לא יודע למה, לא היה לנו קשר איתם. מצאתי את עצמי נוסע על הכביש, ואז התכנן פה דרך השדות ממש ליד עין זיוון עלינו על הכביש, ליד עין זיוון עמד זחל"ם, עברנו אותו, כשהיינו מעל השטח הפתוח מעל העמק הזה אמרתי לחבר'ה שפה בהחלט טוביר שיחזו סורים כי מחקשר ידעתי מה תולך פה, כל פעם ממקד האגודה נכנס לקשר החטיבה, ולפי זה ידעתי מה שהולך פה ותבנתו שמתקיימים את נפח, עם בלא סורים מסביב, הבנתי שהם נכנסו לקטומבה, ויש לחץ גדול גם מכיוון חושניה. כשהייתי בערך בסביבות עין זיוון פתאום התחדש לי הקשר עם חני, פלוגה ל' שאלתי אותו מה הענינים, הוא אמר שלקחו אותו בבוקר והכניסו אותו לציר פלא, עכשיו אין לו מה לעשות. אמרתי לו שניפגש במפגש פלא - יבשה. נסענו פה, עברנו את ציר קוקו, ממקד בערך קילומטר עד הטיבוב הזה, מעל דרך העפר שיוצאת, ואז גיליתי בטראסטה מערבה, על המדרגות הדרומיים של 561, טנקים. גיליתי בערך 2 טנקים, לפי הקנים, כמעט לא ראו צריח. שאלתי את ממקד החטיבה אם זה שלנו או שלהם. אח"כ התברר לי למה לא זיהיתי, כי זה חי טי. 62. רק אחרי המלחמה הבנתי למה לא זיהיתי אותם, שאלתי את המח"ט והוא אמר לי שהוא לא יודע, זה יכול להיות כך ויכול להיות כך, ואז אמרת לישראל המ"פ שהיה פה, הפה עלי, והתחלתי לנסוע. אבנאבנא על הציר, ומיד הם התחילו לירות עלי, הבנתי שזה לא שלנו, הסתובבתי, בטיבוב, במרחק של 100 מטר מאיתנו ראינו נגמ"ש טורי, זה מצפון לכביש. גם החטימה שלהם היחה מדרום ל-561, בין 561 לבין ציר יבשה, הם עשו את החטימה, פה מלא טראסטה, והם עמדו מאחורי הטראסטה, מפה קבלתי את האש וכשהסתובבתי, גיליתי פה נגמ"ש

ברוך - המשך;

תוך כדי נסיעה. קלומטר וחצי. שני קלומטר; שני מטוסים צוללים לעברנו. הנהג לא שם לב. אנחנו צועקים - מטוסים מטוסים מטוסים. הוא עצר את החכם. עצרנו וקפצנו ותוך השדה. תפסנו שם מחסה. אבל זה היה מיותר. כל הדבר הזה. שבאוא איזה רבעייה שלנו. ומה שהפילו אותם.

עכשיו. ראינו מצנח אחד נופל על יד עין זיון. מצנח שני נופל על יד נפחא. אז הנהג החליט - הוא רוצה לתפוס טייס. זהוב למה. לא. זה, שבוי טייס. טוב. עלינו על הרכב הזה, והמשכנו.

מתי: המשכתם לאן?

ברוך: לכוון נשח. כן. לכיוון נפח. שמה. אץ מכיר שמה את הגשר? יש... ויש אתה גשר ואחה עולה מול ההב.

מתי: כן.

ברוך: עברנו את הגשר וראינו מצד שאל איזה 100 מטר שהכביש. איזה סנק שלנו. ומאותת. והוא המשיך והג. אבל בסוף צעקנו לו. השמעץ יש שמה משהוא. טוב. הנהג הזה ירדנאא ורץ אליו. אז המט"ק היה מבוהל שמה. והסביר לו. תשמע. יש שמה שאני טנקים סוריים. והמג"ד נפגע. אתה מפיץ, המג"ד נפגעשמה. וזה ברק. זה שנפגע שמה.

מתי: לא.

ברוך: זה כפי שהבנתי.

מתי: זה רפול נפגע שמה.

ברוך: רפול?

מתי: כן.

ברוך: נפגע שמה? אני לא יודע. אמרו לי ברק. ועז אנחנו. יש פצועים. יש עבודה. קדימה לחלץ אותן.

הטנק הזה. במקסם לשמור עלינו. אתה מבין? לתפוסאיזה עמדת ירי, ולהיות ככה, בכוננות - ברח הטנק.

מתי: לכוון נשח?

ברוך: לא. לכוון קונייטרה. ברוד. ואז תוך כדי. זאת א מרת - אההתארגנות שלנו, אז ראינו איזה חייל רץ לכוון רץ. זאת אורמת / לכוון שלנו. אז ראינו מצנח נופל שמה. אמרנו - בטח זה טייס אוא שמהוא. אז ממש התכווננו ככה לירות. על כל מקרה שלא יבוא. בסוף התפרר טזה

ברוך - המשך:

חייל שלנו. ואותו אני מכיר ממקום המפגש. זה היה אחד החברה, זאת אומרת - מהמג"ד.

מתי: מהצוות שלהמג"ד?

ברוך: כן. מצוות המג"ד. הוא בא מבוהל. פצוע ברגל. אני חושב. מלא דם. ~~אני חושב~~ הוא אומר

חשמע. אל תבהל. הגם הוא לו שלי. הוא של המג"ד. הוא פצוע קשה שמה. אין לנו נשק. ואיפה הסנק שהיה פה? אז הסברתי לו - הסנק ברח.

טוב. אז אנחנו ככה, מתארגנים, נחתי לו לשחות מים. הוא היה המום לגמרי. הוא ספר שהם חטפו פגיעה ישרה מאיזה. הם עלו על מארב. חיכך אחריהעיקול עמדו שמה סנקים. הוא אמר לי שני סנקים. אלרי זה ראיתי שהכמות של סנקים שהגיעו זה מאה סנקים.

~~אני חושב~~

אומרת:

אומרת

~~אני חושב~~

~~אני חושב~~

כמות לא נורמלי. שחה יודע כלולו היה מלא רכב כבד וסנקים. אין שאנסטו מתלילים להתארגן. התחילה הפגזה. זאת אומרת & זאת אומרת - על הצד השני. זה היה..... כל ההפגזה הזאת. אז החלטנו לתפוס מחסה. רמתי לכוון מזרח. זאת אומרת - שמאלה. שכבנו במקביל, בערך במרחק של 50 מטר. 40. שכבנו ככה בצורה ישירה. זאומאת - אחד אחריהשני. כמה, לפני שהשני מהסוף. והרופא לפני.

אנחנו מחכים ככה לגמר ההפגזה הזאת. ההפגזה נגמרה,.... הסנקים. זה היה עניין של שניות. ההפגזה נגמרה. עוד הפגזים נפלו על יד יל אבו נידא. ועלו סנקים. אז אצלנו בשורה היה וכיוראיזה סוג של סנקים אילו. אם זה שורים או ירדנים או זה. החלטנו שזה שורים ואז הרופא אמר ככה. אחרי שבאה כמות כזאת של...., אז הוא....., אז אתה מפקד. אמנם אתה רופא. אבל קדם כל אתב מפקד פה. אז הוא אומר - טוב. אני חושב שזה... טעות בדרך. רואים אותם עומדים שמה. אתה לא משחק איתם בחופסת.

אני ראיתי שהמצב כזה. שהוא לא יודע מה לעשות ולא עושים שום דבר. פתאום היה שמה, סמל שהצוות אילנו. ... מגולני. והוא,.... מה מצב העניינים. אין מה לעשות. פה נחנק מהאזור

אז זהה.

הוא נחנק

ברוך - המשך:

התרחקנו לצאצא לכוון צפון.

כן. שמה על הכביש התחליו ל... הם מאו שמה לכב. ... על הכביש אתהזחל. התחילו לדפוק את כל זה.. טנקים.

המשך ההקלטה בצד זה - בלתי ברור לללוטיץ ומיליים בוודות מכל משפר מובנות בלבד.

צד ב:

ברוך אז אתה מביין - אז אני אומרככה. הסביר לו שאני מבייה את הסדר שלהשאלות שלהם,

ואילה, ותחרתי לעצמי. זהם שואלים פאותו סדר. אז הוא נדנד ככהבראש. הוא אכל את הלוקש הזה ועברנו עוד הפעם.

טוב. אז הוא נגש אלי, הקצין הזה. אני קורא לו קצין. והוא שואל אותי ככה. בערבית. והוא

שואל אותי ככה בערביק, אמרתי לו. פליז. ספיק אינגליש. אי דונט פפיק ערבס. אז הוא

חזר עוד הפעם. ואז משהוא חר, דבר איתי צאצא באנגליח כזאת. אנגליח ערבית. אז הוא

שואל אותי. איפה. מי אתה. אמרתי לו. חשמעץ. אני הנהג של ורכב הזה שאתה רואה אותו על הכביש

וככה, אמרתי לו ספר כפה. שהתפקיד שלי לעעכיר ציוד תלואי בקנוייטרה לנפח. פחסה אותי

אצאצא הפגזה. ח!סתי מחסה ו אז אתם באתם. אז הוא. אז הוא אומר לי ככה. הוא שואל אותי -

מה הדרגה שלי - אמרתי. אני שוראי. אין לי הרבה. הוא אומר לי - אתה לבד הייח ברכב הזה.

אמרתי כן. הוא אומר לי. אתה בטוח שאתה לבד פה. אמרתי. שמע. אם תמצא פה משהוא. תהרג

אותי. תהרג את מי שתמצא פה.

אני לא יודע. שכנעתי אותי שמה. אני לא יודע. אולי אני משכנע טוב. שכנעתי אותו שמה.

אז. עיצאצא

אה. כן. מה היה. הוא אומר. א קי. אז הוא לוקח אקדח. דורך אותו. ושם עלי. שם

אותו בראש. אני לא יודע. אני לא יודע לפי מה פעלתי. לפי אמץ. פהד. לפי. אני לא יודע

מה. הכנסתי לו שנה מכה באקדח. והאקדח נפל לו. ואז... משהוא שקלט אותו.

מתי: לא הוא ?

ברוך: לא הוא.

4

משרד הבטחון
ארמון צה"ל ומערכת הבטחון

סוף התיק

5000 (1.70)

28/דא